

Ingrid Sundin

Från: Petra Nilsson <Petra.Nilsson@pts.se>
Skickat: den 4 oktober 2021 12:58
Till: Regelrådet
Ämne: Konsekvensutredningar för två olika föreskrifter om ersättning, PTS dnr 21-1589
Bifogade filer: Ersättningsföreskrifter HDA.pdf; Ersättningsföreskrifter LEK.pdf; Konsekvensutredning Ersättningsföreskrifter HDA.pdf; Konsekvensutredning Ersättningsföreskrifter LEK.pdf; Sändlista.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Ingrid

Konsekvensutredningar för två olika föreskrifter om ersättning, PTS dnr 21-1589

Post- och telestyrelsen (PTS) ger er härmed tillfälle att yttra er över följande konsekvensutredningar;

- konsekvensutredning avseende föreskrifter om ersättning vid utlämnande av uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål (Ersättningsföreskrifter LEK), samt
- konsekvensutredning avseende föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning (Ersättningsföreskrifter HDA).

För föreslagna föreskrifter, konsekvensutredningar och sändlista, se bifogade dokument.

Om ni vill yttra er över någon av konsekvensutredningarna emotser vi ert skriftliga yttrande senast den 3 november 2021. PTS tar emot svar i elektronisk form till adressen pts@pts.se. Vänligen ange diarienummer 21-1589 i ärenderaden.

Bifogade dokument finns även på PTS webbplats,
<https://www.pts.se/sv/dokument/remisser/telefoni--internet/>

Frågor rörande remissen besvaras av Petra Nilsson, petra.nilsson@pts.se

Vänligen bekräfta att ni mottagit detta mail.

Med vänlig hälsning,

Petra Nilsson

Petra Nilsson
Jurist

Post- och telestyrelsen (PTS)
Avdelningen för säker kommunikation

Telefon: 08-678 56 13

petra.nilsson@pts.se

<https://www.pts.se>

PTS arbetar för att alla i Sverige ska ha tillgång till bra telefoni, bredband och post.

Sändlista, remiss av förslag till två nya föreskrifter om ersättning, PTS dnr 21-1589.

+46 Sverige AB	Forss Webservice AB
A3 Företag AB	GleSYS Internet Services AB
A3 Privat AB	GlobalConnect/IP-Only
A3 Sverige AB	Griffel AB
AB Sappa	Gästabudstaden AB
Advoco Communication AB	Gävle Energi AB
Arkaden Konsult AB	Götalandsnätet AB
AT&T Global Network Services Sweden AB	Haglöf & Nordkvist Internet AB
Bahnhof AB	HebyNet AB
Bjäre Kraft Bredband AB	Helsing Net Ovanåker AB
BoreNet AB	Hi3G Access AB
Bredband 2 AB	IDS
Bredband i Kristianstad AB	InformationsTeknik i Norrbotten AB
Bredbandig IT Communication i Göteborg AB	Infracom Communications AB
Bredbandsson AB	InfraCom Managed Services AB
BT Nordics Sweden AB	Integritetsskydds myndigheten
Colt Technology Services AB	Internet bolaget Skandinavien AB
ComCenter i Jönköping AB	Internetport Sweden AB
Daladatorer i Mora AB	Interoute Managed Service Sweden AB
Ekobrottsmyndigheten	IT & Telekomföretagen
Eksjö Energi ELIT AB	Junet AB
Fast Communication Sweden AB	Karlsborgs Energi AB
Fastbit AB	Kommerskollegium
Fiberstaden AB	Kustbevakningen
Finspångs Stadsnät, Finet AB	Köpings Kabel-TV AB
Firstcom Europe Voip AB	Lidén Data Internetwork AB
Fonia AB	Ljusnet AB
	LM Layer & Mesh AB

Lycamobile Sweden Limited
Lyssna & Njut AB
Maintrac AB
Mediateknik i Varberg AB
MicroShop Europe AB
My Beat AB
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Net at Once Sweden AB
Netnordic Sweden AB
Olofströms Kabel-TV
Orange Business Sweden AB
Polismyndigheten
QuickNet AB
Regelrådet
Sandviken Energi AB
ServaNet AB
Skatteverket
Soluno BC AB
Stockholms Stadsnät AB
Svensk säkerhetstjänst Net i Sverige AB
Svenska Stadsnätsföreningen
Sveriges kommuner och Regioner (SKR)
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN)
Säkerhetspolisen
Söderhamn NÄRA AB
Telavox AB
Tele2 Sverige AB inkl ComHem
Teleco Mobile AB
Telekometen AB
Telelo AB
Tele-Man AB
Telenor Sverige AB
Teleservice Bredband Skåne AB
Telia Company AB
Tell it to Mi AB
Telness AB
Teracom AB
Teracom Mobil AB
THING AB
The Cloud Networks Nordic AB
Tidaholms Energi AB
Tullverket
Vaggeryd Energi AB
VCB Sweden AB
Verbal AB
Verizon Sweden AB
Visolit Sweden AB
Väner Energi AB
Värnamo Energi AB
VÖKBY Bredband AB
Wexnet AB
Wx3 Telecom AB
XPLORA Mobile AB
Åklagarmyndigheten

Post- och telestyrelsens föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning;

PTSFSÅR:NR

Utkom från trycket
den välj datum

beslutade den välj datum.

Post- och telestyrelsen föreskriver, efter samråd med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket, följande med stöd av 4 § förordningen (2020:172) om hemlig dataavläsning.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om ersättning enligt 24 § andra stycket lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

Ord och uttryck

2 § Ord och uttryck i dessa föreskrifter har samma innebörd som i lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

3 § I dessa föreskrifter avses med *användande av tekniska metoder*: användande eller tillhandahållande av tillgängliga tekniska metoder enligt 22 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning eller tillhandahållande av liknande tillgängliga åtgärder för att möjliggöra verkställighet av hemlig dataavläsning.

kontorstid: vardagar kl. 8.00–17.00. Såsom vardag räknas dag som inte är lördag, söndag, midsommarafton, julafton, nyårsafton eller annan allmän helgdag.

medverkan: medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

medverkansskyldig: den som fått en begäran om att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning enligt 24 § lagen om hemlig dataavläsning.

tillhandahållande av upplysningar: tillhandahållande av information om avläsningsbara informationssystem eller upplysningar om vilka förbindelser som används av ett avläsningsbart informationssystem.

Ersättning

4 § Vid medverkan i form av tillhandahållande av upplysningar ska den medverkansskyldige ersättas utifrån följande nivåer.

- Medverkan under kontorstid: 508 kr/timme.
- Medverkan utanför kontorstid: 865 kr/timme.

5 § Vid medverkan i form av användande av tekniska metoder ska den medverkansskyldige ersättas utifrån följande nivåer.

- Medverkan under kontorstid: 625 kr/timme.
- Medverkan utanför kontorstid: 1 040 kr/timme.

6 § Om medverkan sker i sådan form som anges i 4 och 5 §§ och kostnaderna för en sådan medverkan avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt dessa bestämmelser eller om medverkan sker i någon annan form än de som anges i 4 och 5 §§, får den medverkansskyldige i stället begära ersättning för skäliga kostnader som är direkt hänförliga till medverkan.

7 § Ersättning ska även utgå vid en medverkan som inte leder till en genomförd verkställighet.

8 § Ersättningen ska styrkas av ett underlag som den medverkansskyldige lämnar till den verkställande myndigheten.

Vid begäran om ersättning för medverkan som ersätts enligt 4 och 5 §§ ska det av underlaget framgå vilka åtgärder den medverkansskyldige vidtagit och hur mycket tid, redovisad i timmar och minuter, som lagts ned inom respektive ersättningsnivå.

Vid begäran om ersättning för medverkan som ersätts enligt 6 § ska det av underlaget framgå vilka åtgärder den medverkansskyldige vidtagit, kostnaderna för dessa och i tillämpliga fall den tid, redovisad i timmar och minuter, som lagts ned.

Dessa föreskrifter träder i kraft den välj datum.

På Post- och telestyrelsens vägnar

DAN SJÖBLOM

Karolina Asp

Vår referens: 21-1589

Konsekvensutredning avseende föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning

Post- och telestyrelsen (PTS) avser att med stöd av 4 § förordningen (2020:172) om hemlig dataavläsning utfärda föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

PTS redovisar härmed sin utredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förslag till föreskrifter bifogas, se bilaga.

Innehåll

1.	Inledning.....	4
2.	Beskrivning av problemet och vad PTS vill uppnå.....	5
3.	Alternativa lösningar och effekter om några föreskrifter inte kommer till stånd	7
3.1	Olika alternativ	7
3.1.1	<i>Effekter om föreskrifterna inte kommer till stånd eller om PTS avvaktar med att ta fram föreskrifter.....</i>	<i>7</i>
3.1.2	<i>Alternativet att PTS tar fram föreskrifter med schablonbelopp istället för timbelopp</i>	<i>8</i>
3.1.3	<i>Alternativet att PTS endast meddelar allmänna råd i stället för föreskrifter</i>	<i>9</i>
3.1.4	<i>Ersättningsföreskrifter som specificerar principer med timersättning är det lämpligaste regleringsalternativet.....</i>	<i>9</i>
4.	Aktörer som berörs av regleringen.....	10
4.1	Berörd bransch och kategori av företag	10
4.2	Antalet företag som berörs och storleken på företagen.....	10
5.	Normgivningsbemyndiganden.....	11
6.	Regleringens innehåll och dess konsekvenser	12
6.1	Övergripande bedömning av förslagets konsekvenser	12
6.2	Kostnadsmissiga och andra konsekvenser som regleringen medför	13
6.2.1	<i>Tillämpningsområde</i>	<i>13</i>
6.2.1	<i>Ord och uttryck</i>	<i>13</i>
6.2.2	<i>Ersättning.....</i>	<i>16</i>
6.2.3	<i>Underlag.....</i>	<i>18</i>
7.	EU-rättslig bedömning	20

7.1	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.....	20
7.2	Underrättelse om förslag till tekniska regler	20
8.	Tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser.....	20
9.	Konsekvenser för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt.....	21
9.1	Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen.....	21
9.2	Tidsåtgång, kostnader och behov av förändringar i verksamheten som regleringen kan föra med sig för företagen.....	21
9.3	Regleringens påverkan på konkurrensförhållanden för företagen	22
9.4	Konsekvenser för konsumenter.....	23
9.5	Särskilda hänsyn till små företag.....	23
10.	Konsekvenser för kommuner och regioner	23
11.	Kontaktpersoner	24

1. Inledning

Den 1 april 2020 trädde lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning (HDA) i kraft. Lagen innebär i praktiken att de brottsbekämpande myndigheterna, genom användande av tekniska hjälpmedel, i hemlighet får tillgång till en dator eller en annan teknisk utrustning som används för kommunikation, för att kunna se vilken information som finns i den. Hemlig dataavläsning får endast användas vid misstankar om allvarlig brottslighet.

I lagen finns ett krav på att anmälningspliktiga tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät- och tjänster (i det fortsatta benämnda tillhandahållare) ska medverka vid verkställighet enligt HDA. För denna medverkan har de rätt till viss ersättning. PTS har getts föreskriftsrätt gällande denna ersättning och har beslutat att meddela föreskrifter i enlighet med sitt mandat.

PTS har i samband med framtagandet av förslag till föreskrifter bjudit in flera aktörer till möten där regleringen och de kommande föreskrifterna diskuterats. PTS har haft möten med Telia Company AB, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB samt Hi3G Access AB.

PTS har även inhämtat synpunkter från Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket i enlighet med bestämmelsen i 4 § förordningen (2020:172) om hemlig dataavläsning (FDA).

I den här konsekvensutredningen beskrivs PTS förslag till föreskrifter om ersättning vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

2. Beskrivning av problemet och vad PTS vill uppnå

Sedan den 1 april 2020 har brottsbekämpande myndigheter möjlighet att bedriva hemlig dataavläsning. I många fall kan dessa myndigheter verkställa hemlig dataavläsning på egen hand men i vissa situationer kan det vara nödvändigt att den berörda tillhandahållaren aktivt medverkar för att en verkställighet ska kunna genomföras.¹ Av 24 § första stycket HDA framgår att det finns en skyldighet för den som bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK), att på begäran medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

En sådan medverkan kan enligt förarbetena t.ex. handla om att tillhandahållarna bistår de brottsbekämpande myndigheterna med att identifiera vilka tjänster en specifik användare har och vilka förbindelser som används och ger råd om vilka tekniska hjälpmedel som kan användas. Dessutom kan tillhandahållarna ge möjlighet att installera brottsbekämpande myndigheters tekniska hjälpmedel och ansluta dem till tillhandahållarnas nät. En aktiv medverkan kan också bestå i att ge den verkställande myndigheten möjlighet att t.ex. installera utrustning som aktivt påverkar och förändrar trafikflödet mellan den som ska vara föremål för hemlig dataavläsning och annan utrustning som denne kommunicerar med. Någon detaljreglering av vad en medverkan kan innebära finns inte, utan de specifika uppgifter en tillhandahållare ska bistå den verkställande myndigheten med beror på hur den verkställande myndigheten formulerar sin begäran.²

De tillhandahållare som medverkar i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning har enligt 24 § andra stycket HDA rätt till ersättning för de kostnader som uppstår vid sådan medverkan.

Enligt förarbetena är de kostnader som ska ersättas främst kostnader för nedlagd tid hos den medverkande. Kostnader kan dock också uppstå för att t.ex. upplåta utrymme, dvs. kostnader som inte är hänförliga till tidsåtgång utan till själva upplåtandet. Denna typ av direkta kostnader, som nedlagd tid och upplåtande av utrymme, kan enligt förarbetena ersättas enligt bestämmelsen. Även kostnader som kan ha uppstått vid medverkan som inte leder till en genomförd verkställighet

¹ Se prop. 2019/20:64 s. 177 ff.

² Se prop. 2019/20:64 s. 237 ff.

omfattas enligt förarbetena av bestämmelsen. Det är de faktiska kostnaderna som uppstår vid medverkan som ska ersättas. Däremot ersätts inte kostnader som uppstår hos tillhandahållaren för att generellt anpassa sina system för att möjliggöra medverkan. Regeringen bedömer att det inte kommer att uppstå några kostnader för företag som medverkar vid verkställigheten eftersom aktörerna har rätt till ersättning från den verkställande myndigheten för kostnader som uppstår till följd av medverkan. Enligt regeringen är författningsförslaget avsett att vara kostnadsneutralt för företagen och regeringen instämmer i utredningens bedömning att några kostnadsökningar därför inte bedöms uppstå för aktörerna.³

PTS har fått mandat att meddela föreskrifter som närmare reglerar den ersättning som ska utgå enligt 24 § HDA. Regeringen konstaterar att det kan uppstå ett behov av att meddela verkställighetsföreskrifter som preciserar ersättningsskyldigheten. Enligt regeringen är det framförallt de närmare nivåerna på ersättning som kan behöva preciseras.⁴

Under föreskriftsarbetet har PTS träffat såväl brottsbekämpande myndigheter som vissa större tillhandahållare. Ett övervägande flertal av dessa aktörer har framfört att det finns ett behov av att ta fram reglering av ersättningen. PTS delar denna bedömning. Det finns en skyldighet att medverka och ersättning ska utgå för en sådan medverkan men utan närmare reglering är det oklart vilka ersättningsnivåer som ska gälla. De föreslagna föreskrifterna syftar till att vara ändamålsenliga, förutsägbara och enkla för aktörerna att tillämpa. Genom att PTS tar fram ersättningsföreskrifter behöver inga bilaterala avtal ingås. Vidare minskar risken för att tillhandahållare och brottsbekämpande myndigheter behöver genomföra enskilda förhandlingar för att komma fram till vad som kan anses vara en skälig ersättning i det enskilda fallet.

³ Se prop. 2019/20:64 s. 207 och SOU 2017:89.

⁴ Se prop. 2019/20:64 s. 187.

3. Alternativa lösningar och effekter om några föreskrifter inte kommer till stånd

3.1 Olika alternativ

PTS har utvärderat följande alternativ till föreslagna föreskrifter:

- att inte ta fram föreskrifter eller att avvakta med att ta fram föreskrifter
- att ta fram föreskrifter med schablonbelopp istället för timbelopp
- att endast meddela allmänna råd istället för föreskrifter
- att ta fram föreskrifter som specificerar principer och timbelopp (nuvarande alternativ).

3.1.1 Effekter om föreskrifterna inte kommer till stånd eller om PTS avvaktar med att ta fram föreskrifter

Resultatet av en utebliven reglering torde innebära att parterna för varje enskilt ärende bestämmer ersättningsnivån efter kostnaderna för nedlagt arbete och eventuella andra kostnadsposter som kan ingå i beräkningsunderlaget, vilket innebär mycket administrativt arbete enbart i att först bedöma och sedan dokumentera grunden för ersättningen. I denna situation krävs också att parterna är överens om vad som kan anses vara ersättningsgrundande kostnader.

De brottsbekämpande myndigheterna skulle också kunna träffa individuella avtal som reglerar under vilka förutsättningar ersättning ska utgå med de tillhandahållare som kan antas få någorlunda regelbundna förfrågningar om medverkan. Det har dock tidigare visat sig svårt att nå fram till avtal, vilket inneburit en stor arbetsbörda för brottsbekämpande myndigheter och berörda tillhandahållare. Denna lösning riskerar också att leda till att mycket olika ersättningsnivåer förhandlas fram beroende på den förhandlingsstyrka den enskilda parten har i varje enskild avtalsförhandling. Ersättningsnivåerna kan därmed komma att variera mellan de olika tillhandahållarna. Dessutom torde incitamentet vara lågt att lägga mycket tid och resurser på att förhandla fram ett avtal som kan bedömas få en relativt begränsad användning.

Det är svårt att uppskatta de kostnader som skulle uppstå om föreskrifter inte skulle komma till stånd eller om PTS skulle avvakta med att ta fram föreskrifter. Helt klart är att de brottsbekämpande myndigheterna skulle behöva lägga tid på att förhandla fram rimliga ersättningar – detta antingen i samband med enskilda verkställigheter eller genom att ingå överenskommelser i förväg med de största tillhandahållarna. En

viss samordning skulle kanske kunna ske genom att de fyra olika myndigheterna för gemensamma förhandlingar med berörda tillhandahållare när det gäller i förväg överenskomna ersättningsnivåer etc. Även i detta fall skulle en samordning mellan myndigheterna kräva intern beredning, möten och skriftväxling m.m. för att diskutera och komma överens om gemensamma nivåer och andra förutsättningar för en överenskommelse. Berörda tillhandahållare skulle också behöva sätta av tid för att bereda förhandlingsförslag och delta vid förhandlingarna. I värsta fall skulle större tillhandahållare parallellt behöva förhandla med flera olika myndigheter.

PTS anser mot bakgrund av det ovanstående att det är olämpligt att lämna ersättningen oreglerad. PTS ser inte heller att det finns anledning att avvakta med att ta fram föreskrifter.

3.1.2 Alternativet att PTS tar fram föreskrifter med schablonbelopp istället för timbelopp

Ett alternativ skulle vara att PTS – på motsvarande sätt som gäller för utlämnande av vissa datalagrade uppgifter, t.ex. abonnemang eller samtalslistor – fastställer en schablonersättning som ska utgå för varje medverkan. En fördel med schablonersättning är att det skapar enkelhet, tydlighet och förutsägbarhet som på sikt innebär administrativa och därmed också ekonomiska fördelar för såväl tillhandahållare som för de brottsbekämpande myndigheterna.

Utredningens och regeringens bedömning är dock att det endast kommer att handla om ett fåtal ärenden där tillhandahållare kommer att behöva medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning – därför införs inget krav på anpassningsskyldighet motsvarande det som finns i 6 kap. 19 § LEK.⁵ PTS delar bedömningen att det endast kommer att handla om ett fåtal fall. Den begränsade mängden fall som kan komma ifråga innebär också att det är mindre lämpligt att, på sätt som sker när det gäller utlämnande av datalagrade uppgifter, fastställa en schablonersättning per utlämnande. Om det endast handlar om ett fåtal fall – som kanske dessutom skiljer sig åt vad gäller vidtagna åtgärder och därtill kopplade kostnader – är det mycket svårt att i förväg uppskatta och fördela dessa kostnader på ett okänt men begränsat antal verkställigheter. Detta skulle kunna medföra att schablonen innebär att ersättningen i många fall inte kommer att motsvara de kostnader som uppstått i samband med medverkan. PTS bedömer därför att det inte är lämpligt att myndigheten fastställer en schablonersättning. Vid en eventuell framtida revidering av föreskrifterna finns möjlighet att på nytt ta ställning till om det då går att räkna fram en schablonersättning mot bakgrund av vunna erfarenheter och tillgänglig statistik.

⁵ Se prop. 2019/20:64 s. 179.

3.1.3 Alternativet att PTS endast meddelar allmänna råd i stället för föreskrifter

När det gäller frågan huruvida det kan anses tillräckligt att meddela endast allmänna råd istället för föreskrifter gör PTS följande bedömning. Kännetecknande för en föreskrift är att den är bindande och generellt gällande. Allmänna råd skiljer sig från föreskrifter genom att de inte är bindande vare sig för myndigheter eller enskilda. Allmänna råd kan t.ex. rekommendera hur man ska förfara i vissa situationer men det står ändå den enskilde fritt att välja en annan väg för att nå det önskade resultatet. Allmänna råd är således en större källa till osäkerhet i detta sammanhang varför PTS bedömer att det är nödvändigt att meddela föreskrifter. PTS bedömer att denna osäkerhet är till nackdel för såväl tillhandahållare som brottsbekämpande myndigheter. Om tillhandahållarna genom de allmänna råden får ett relativt stort utrymme att hitta alternativa lösningar torde situationen i förlängningen bli densamma som om PTS skulle avvakta med att ta fram föreskrifter. De brottsbekämpande myndigheterna torde i en sådan situation få olika alternativa förslag på beräkningar av ersättning och förhandlingar kan antas behöva genomföras med de olika tillhandahållarna.

3.1.4 Ersättningsföreskrifter som specificerar principer med timersättning är det lämpligaste regleringsalternativet

Den rätt till ersättning som följer av 24 § andra stycket HDA avser ersättning för de kostnader som uppkommer vid medverkan. Ska ersättningen motsvara den faktiska kostnaden måste varje enskilt utlämnande bedömas. Genom att PTS meddelar föreskrifter som närmare specificerar de principer och ersättningsbelopp som gäller för vilka utgiftstyper och kostnadsposter som kan ingå i kostnadsberäkningen underlättas beräkningen av ersättningen och genom tydlig reglering minskas utrymmet för oklarheter vilket kan ge upphov till diskussioner mellan brottsbekämpande myndigheter och tillhandahållare. Som framgår ovan bedömer PTS att det är för få ärenden för att det ska vara lämpligt att göra schablonberäkningar av ersättning i olika typfall. PTS ser det därför som mest ändamålsenligt att utforma föreskrifterna genom att specificera principer för olika utgiftstyper och kostnadsposter.

4. Aktörer som berörs av regleringen

4.1 Berörd bransch och kategori av företag

Av 24 § HDA framgår att de som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK på begäran av verkställande myndighet är skyldiga att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning. Anmälningsplikt enligt 2 kap. 1 § LEK gäller för den som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät av sådant slag som vanligen tillhandahålls mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. De som omfattas av föreskrifterna utgörs således av samtliga anmälda eller anmälningspliktiga tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

Det finns även ett antal aktörer som berörs indirekt av regleringen, framför allt brottsbekämpande myndigheter med mandat att använda hemlig dataavläsning.

4.2 Antalet företag som berörs och storleken på företagen

Den svenska marknaden för elektronisk kommunikation är avreglerad sedan år 1992. Avregleringen har skapat en mångfacetterad marknad som karaktäriseras av en ökad konkurrens och snabb teknikutveckling, vilket i sin tur inneburit att Sverige idag har ett brett och diversifierat utbud av nät och tjänster. Sektorn består idag av alltifrån stora multinationella företag med utbredda nät och stort tjänsteutbud, till mindre tillhandahållare som erbjuder mindre nät eller en begränsad mängd tjänster inom ett begränsat geografiskt område.

Tillhandahållare erbjuder sina nät och tjänster på en rad olika nivåer. Det finns tillhandahållare som endast erbjuder nät och tjänster till andra tillhandahållare och det finns tillhandahållare som erbjuder nät och tjänster till slutkunder. Det finns också tillhandahållare som erbjuder nät och tjänster till såväl slutkunder som andra tillhandahållare. På grund av de höga investeringskostnader som kopplas till ny kommunikationsinfrastruktur är det idag också vanligt med samäganden där flera tillhandahållare erbjuder nät och tjänster till slutkunder via samma infrastruktur. Marknaden för elektronisk kommunikation tillgodoser i stort sett samtliga företag, hushåll och enskilda individer i Sverige med olika typer av kommunikationstjänster. Allmänna kommunikationsnät av sådant slag som vanligen tillhandahålls mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster får som framgår ovan endast tillhandahållas efter anmälan till PTS. Cirka 650 företag var anmälda till PTS i april 2021.

Av PTS rapport svensk telemarknad 2020 framgår att de totala slutkundsintäkterna 2020 uppgick till 49,9 miljarder kronor, vilket är en procent lägre än föregående år. Den genomsnittliga intäkten som ett hushåll genererade per månad 2020 var 601 kronor, vilket är på samma nivå som under 2019. I den genomsnittliga intäkten per månad ingår här fasta samtalstjänster, 28 kronor (minskning med 8 kronor), mobila samtals- och datatjänster, 369 kronor (minskning med 6 kronor) och internettjänst (exklusive mobil data) 204 kronor (ökning med 13 kronor).⁶

Med utgångspunkt i totala slutkundsintäkter, för såväl tillhandahållare av kommunikationstjänster som tillhandahållare av kommunikationsnät, för alla elektroniska kommunikationstjänster kan det konstateras att fyra tillhandahållare (Telia Company AB, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB och Hi3G Access AB) innehar sammanlagt cirka 86 procent av marknaden, cirka 25 tillhandahållare innehar mer än 0,1 procent vardera av den totala marknaden. PTS bedömer att det främst är de större tillhandahållarna som kommer att beröras av verkställighet av hemlig dataavläsning.

5. Normgivningsbemyndiganden

Av 24 § första stycket HDA framgår att den som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK på begäran av verkställande myndighet är skyldig att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning.

Av 24 § andra stycket HDA framgår att den som medverkat i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning enligt 24 § första stycket har rätt till ersättning för kostnader som uppstår vid sådan medverkan och att denna ersättning ska betalas av den verkställande myndigheten.

Av 4 § FDA framgår att PTS får, efter att ha hämtat in synpunkter från Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket, meddela föreskrifter om ersättningen enligt 24 § andra stycket HDA.

⁶ I denna rapport avses med elektroniska kommunikationer mobila samtals- och datatjänster, fasta internettjänster, fasta samtalstjänster och datakommunikationstjänster till slutkunder. Här ingår inte till exempel intäkter från tv-abonnemang, roaming, appar, molntjänster. Här ingår inte heller intäkter från grossisttjänster.

6. Regleringens innehåll och dess konsekvenser

6.1 Övergripande bedömning av förslagets konsekvenser

Genom de föreslagna föreskrifterna underlättas möjligheterna för de tillhandahållare som medverkat i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning att begära ersättning för de kostnader som uppstått. PTS gör den övergripande bedömningen att merparten av de företag och myndigheter som berörs av föreskrifterna kommer att påverkas positivt. Genom att PTS meddelar föreskrifter som närmare specificerar de principer och ersättningsbelopp som gäller för vilka utgiftstyper och kostnadsposter som kan tas med i kostnadsberäkningen underlättas nämligen beräkningen av ersättningen. Genom tydlig reglering minskas utrymmet för oklarheter vilket kan ge upphov till diskussioner mellan brottsbekämpande myndigheter och tillhandahållare.

Av uttalanden i förarbetena framgår det att tillhandahållarna enligt förslaget ska ha rätt till ersättning av den verkställande myndigheten för kostnader som uppstår till följd av medverkan. Förslaget är således avsett att vara kostnadsneutralt för företagen och regeringen instämmer i utredningens bedömning att några kostnadsökningar därför inte bedöms uppstå för tillhandahållarna. Däremot uppstår kostnader för den brottsbekämpande myndighet som ska betala dessa.⁷

I nästföljande avsnitt beskrivs de föreslagna föreskrifterna och PTS bedömning av de ekonomiska och andra konsekvenser för berörda aktörer. Eventuella kostnader som föreskrifterna för med sig redovisas som administrativa engångskostnader, administrativa årliga kostnader samt som övriga kostnader.

⁷ Prop. 2019/20:64 s. 207.

6.2 Kostnadmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför

6.2.1. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om ersättning enligt 24 § andra stycket lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

I 1 § klargörs tillämpningsområdet för föreskrifterna. Som framgår ovan (4.1) har samtliga anmälda eller anmälningspliktiga tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster rätt till ersättning för vissa kostnader som uppstår i samband med medverkan vid verkställighet av hemlig dataavläsning.

PTS bedömer att 1 § inte medför några kostnadmässiga eller andra konsekvenser.

6.2.1. Ord och uttryck

2 § Ord och uttryck i dessa föreskrifter har samma innebörd som i lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

3 § I dessa föreskrifter avses med

användande av tekniska metoder: användande eller tillhandahållande av tillgängliga tekniska metoder enligt 22 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning eller tillhandahållande av liknande tillgängliga åtgärder för att möjliggöra verkställighet av hemlig dataavläsning,

kontorstid: vardagar kl. 8.00–17.00. Såsom vardag räknas dag som inte är lördag, söndag, midsommarafton, julafton, nyårsafton eller annan allmän helgdag,

medverkan: medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning,

medverkansskyldig: den som fått en begäran om att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning enligt 24 § lagen om hemlig dataavläsning,

tillhandahållande av upplysningar: tillhandahållande av information om avläsningsbara informationssystem eller upplysningar om vilka förbindelser som används av ett avläsningsbart informationssystem.

3 § innehåller de ord och uttryck som bedömts nödvändiga för att förtydliga föreskrifterna.

Av 24 § HDA jämförd med 3 § FDA framgår vilka åtgärder en medverkan *kan* komma att omfatta. Till dessa hör att den medverkansskyldige

1. tillhandahåller tillgänglig teknisk information om det avläsningsbara informationssystem som omfattas av beslutet om hemlig dataavläsning,
2. tillhandahåller tillgängliga upplysningar om vilka förbindelser som används av det avläsningsbara informationssystem som omfattas av beslutet om hemlig dataavläsning,
3. använder tillgängliga tekniska metoder enligt 22 § lagen om hemlig dataavläsning eller tillhandahåller möjlighet att använda sådana metoder, eller
4. tillhandahåller andra liknande tillgängliga åtgärder som kan användas för att möjliggöra verkställighet av hemlig dataavläsning.

Av uttalanden i förarbetena framgår att en medverkan t.ex. kan handla om att tillhandahållarna bistår de brottsbekämpande myndigheterna med att identifiera vilka tjänster en specifik användare har och vilka förbindelser som används och ger råd om vilka tekniska hjälpmedel som kan användas. Dessutom kan tillhandahållarna ge möjlighet att installera brottsbekämpande myndigheters tekniska hjälpmedel och ansluta dem till tillhandahållarnas nät. En aktiv medverkan kan också bestå i att ge den verkställande myndigheten möjlighet att t.ex. installera utrustning som aktivt påverkar och förändrar trafikflödet mellan den som ska vara föremål för hemlig dataavläsning och annan utrustning som denne kommunicerar med.⁸

Regeringen noterar att det inte finns någon detaljreglering av vad en medverkan kan innebära utan de specifika uppgifter en tillhandahållare ska bistå den verkställande myndigheten med beror på hur den verkställande myndigheten formulerar sin begäran.⁹

I föreskrifterna grupperas inledningsvis de olika skyldigheter som följer av 3 § FDA i två olika typer av avgränsade ersättningsgilla åtgärder som kan komma i fråga. Det handlar dels om att *tillhandahålla upplysningar* och dels om att använda eller tillhandahålla olika *tekniska metoder*. Enligt PTS bedömning berör dessa olika aktiviteter delvis olika personalkategorier med delvis olika lönelägen och det finns

⁸ Se prop. 2019/20:64 s. 178.

⁹ Se prop. 2019/20:64 s. 237 ff.

därför anledning att dela in ersättningsnivåerna i två olika kategorier. PTS har övervägt om dessa olika kategorier – för enkelhetens skull – skulle kunna slås samman och ersättningsbeloppet beräknas såsom ett medelvärde av de olika lönekostnaderna. Bedömningen är att åtgärderna är så skilda till sin natur att det trots allt kan vara enklare att dessa särredovisas. När det gäller användandet av tekniska metoder kan antas att det oftare kan komma ifråga att vidta åtgärder relaterade till inplacering av utrustning, vilket även kan innebära transporter och att berörd tillhandahållare har personal på plats vid aktuella anläggningar. När det gäller inplacering av utrustning är det rimligt att anta att även andra personalkategorier kan behöva involveras, t.ex. vaktare eller anläggningsansvariga. Då det förväntas röra sig om ett litet antal ärenden initialt är det lämpligt, för enkelhetens skull, att låta ersättningen för dessa personalkategorier vara densamma som för personal som jobbar med teknisk medverkan.

Tillhandahållandet av upplysningar torde huvudsakligen kunna ske genom åtkomst till uppgifter ur driftsystem och liknande och torde kunna hanteras huvudsakligen på distans med användning av redan etablerade kontaktvägar till de brottsbekämpande myndigheterna.

Medverkansskyldig är den som har fått en begäran om att medverka i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning i enlighet med bestämmelsen i 24 § HDA. Som framgår av den nyssnämnda bestämmelsen förutsätter en skyldighet att medverka att den berörda tillhandahållaren är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK. Anmälningsplikten gäller i princip oavsett den berörda verksamhetens storlek om förutsättningarna i 2 kap. 1 § LEK är uppfyllda, dvs. vid tillhandahållande av allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

Definitionen av *kontorstid* är densamma som används i PTS föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål. Med kontorstid avses vardagar kl. 8.00–17.00.

Sammanfattningsvis bedömer PTS att de ord och uttryck som används i de föreslagna föreskrifterna inte i sig medför några kostnader eller andra konsekvenser.

6.2.2. Ersättning

4 § Vid medverkan i form av tillhandahållande av upplysningar ska den medverkansskyldige ersättas utifrån följande nivåer.

- Medverkan under kontorstid: 508 kr/timme.
- Medverkan utanför kontorstid: 865 kr/timme.

5 § Vid medverkan i form av användande av tekniska metoder ska den medverkansskyldige ersättas utifrån följande nivåer.

- Medverkan under kontorstid: 625 kr/timme.
- Medverkan utanför kontorstid: 1 040 kr/timme.

6 § Om medverkan sker i sådan form som anges i 4 och 5 §§ och kostnaderna för en sådan medverkan avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt dessa bestämmelser eller om medverkan sker i någon annan form än de som anges i 4 och 5 §§, får den medverkansskyldige i stället begära ersättning för skäliga kostnader som är direkt hänförliga till medverkan.

7 § Ersättning ska även utgå vid en medverkan som inte leder till en genomförd verkställighet.

Ersättningsnivåerna i 4 och 5 §§ avser personalkostnader och är hämtade ur från PTS samlokaliseringsmodell 1.0.¹⁰ Personalkostnaderna utgörs av lönekostnader, sociala avgifter och kostnader för bland annat pension och utbildning. De kommer ursprungligen från Telia Company AB och har räknats upp med löneprisindex.

Av 6 § framgår att, i de fall en medverkan medfört kostnader för tillhandahållaren som avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt 4 och 5 §§ eller om den sker i annan form än som anges i 4 och 5 §§ får berörd tillhandahållare i stället begära ersättning för skäliga kostnader som är direkt hänförliga till medverkan.

Såsom 4 och 5 §§ är utformade medger dessa ersättning för nedlagd arbetstid som avser arbete utfört såväl inom som utanför kontorstid.

I undantagsfall kan tänkas att den aktuella medverkan innebär att den medverkansskyldige behöver beordra arbete på övertid och ersätta resor till och från arbetsstället med taxi eller andra transportmedel m.m. Om kostnaderna för en sådan medverkan avsevärt avviker från den ersättning som skulle utgå med stöd av

¹⁰ Samlokaliseringsmodellen 1.0. används för att beräkna samlokaliseringskostnader i PTS beslut om reglering av lokalt tillträde till nätinfrastruktur.

bestämmelserna i 4 och 5 §§ finns möjlighet att enligt 6 § begära ersättning för dessa tillkommande kostnader.

Av beskrivningen ovan framgår att PTS bedömt att medverkan främst kan ske i form av tillhandahållande av upplysningar eller tillhandahållande av olika tekniska metoder. Båda dessa ersättningar avser timkostnader för personal som vidtar vissa åtgärder på begäran av brottsbekämpande myndigheter. Av förarbetena framgår att medverkan även kan orsaka andra kostnader än renodlade personalkostnader, bland annat nämns kostnader som kan uppstå för att upplåta utrymme. Begäran om ersättning för tillgång till ett sådant utrymme med eventuella övervaknings och säkerhetsåtgärder skulle kunna ske med stöd av bestämmelsen i 6 §. En rimlig utgångspunkt vid skattning av ersättningsnivån kan vara de nivåer som avtalas på kommersiella grunder, t.ex. när det gäller olika typer av samlokalisering.

Den uppräknig av åtgärder som anges i 24 § HDA jämförd med 3 § FDA är inte uttömmande. Av bestämmelserna och regeringens uttalanden framgår att det inte finns någon detaljreglering av vad en medverkan kan innebära utan att de specifika uppgifter en tillhandahållare ska bistå den verkställande myndigheten med beror på hur den verkställande myndigheten formulerar sin begäran. Om en begäran innebär att andra ersättningsgilla åtgärder än de som täcks av ordalydelsen i 4 och 5 §§ i PTS föreskrifter ska vidtas får en begäran om ersättning ske med stöd av 6 § föreskrifterna.

I den nu föreslagna bestämmelsen i 6 § som gäller medverkan i de fall där kostnaderna av någon orsak avsevärt avviker från normalfallet anges att den medverkansskyldige får begära ersättning för *skäliga* kostnader. Vidare anges att de aktuella kostnaderna ska vara *direkt hänförliga till medverkan*. Exempel på kostnader som är direkt hänförliga till utlämnandet är sådana som uppstår vid arbete med mottagande och analys av begäran om medverkan, sammanställning och överlämning till brottsbekämpande myndighet. Exempel på kostnader som däremot inte kan anses direkt hänförliga till utlämnandet är generella anpassningskostnader och utebliven handelsvinst.

I 7 § klargörs att ersättning ska utgå även i de fall där en medverkan inte lett till en verkställighet vilket är i enlighet med vad som uttalas i förarbetena till HDA¹¹.

Av 4–7 §§ framgår ersättningsbelopp och under vilka förutsättningar ersättning ska utgå vid medverkan i samband med verkställighet av hemlig dataavläsning. Tanken är att tillhandahållarna genom detta i stort ska ersättas för de kostnader som uppstår i samband med en medverkan av verkställighet av hemlig dataavläsning. Det kommer dock att vara nödvändigt för en medverkansskyldig att ta fram rutiner och informera

¹¹ Se prop. 2019/20:64 s. 238.

personalen för att kunna begära rätt ersättning i enlighet med bestämmelserna. Detta orsakar vissa kostnader som redovisas nedan, se 9.2. I övrigt bedöms de nu aktuella bestämmelserna inte medföra några kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för tillhandahållare.

När det gäller eventuella konsekvenser för de brottsbekämpande myndigheterna kan konstateras att ersättningen i nuläget regleras i samband med varje enskild medverkan. Genom de föreslagna föreskrifterna underlättas diskussioner om ersättning genom att PTS angett vilka utgiftstyper och kostnadsposter som kan ingå i en kostnadsberäkning. Detta bör innebära en mindre administrativ börda för de brottsbekämpande myndigheterna även om de också fortsättningsvis kommer att behöva granska underlag och betala ersättning i samband med varje enskild medverkan. Genom föreskrifterna bör utrymmet för oklarheter, vilka kan ge upphov till diskussioner mellan de brottsbekämpande myndigheterna och de medverkansskyldiga, minska och uppskattningen av kostnadsersättningen bör bli mer förutsägningsbar, om än inte i lika hög grad som vid användningen av schabloner. Föreskrifterna innehåller också förtydliganden om att det endast är kostnader som är direkt hänförliga till medverkan och som kan anses vara skäliga som ska ersättas. Sammantaget bedömer PTS att de aktuella föreskrifterna inte kommer att medföra några ökade kostnader för de brottsbekämpande myndigheterna utan snarare underlätta arbetet och minska de kostnader som följer av HDA.

6.2.3. Underlag

8 § Ersättningen ska styrkas av ett underlag som den medverkansskyldige lämnar till den verkställande myndigheten.

Vid begäran om ersättning för medverkan som ersätts enligt 4 och 5 §§ ska det av underlaget framgå vilka åtgärder den medverkansskyldige vidtagit och hur mycket tid, redovisad i timmar och minuter, som lagts ned inom respektive ersättningsnivå.

Vid begäran om ersättning för medverkan som ersätts enligt 6 § ska det av underlaget framgå vilka åtgärder den medverkansskyldige vidtagit, kostnaderna för dessa och i tillämpliga fall den tid, redovisat i timmar och minuter, som lagts ned.

Av 8 § framgår att en begäran om ersättning ska styrkas genom att ett underlag lämnas in. Av underlaget ska de åtgärder den medverkansskyldige vidtagit framgå. PTS anser att det är tillräckligt att vidtagna åtgärder anges utan att i detalj redogöra för samtliga moment. Vilka åtgärder som vidtagits kan i vissa fall vara säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller omfattas av sekretess vilket innebär att dessa uppgifter då ska hanteras i särskild ordning i enlighet med

säkerhetsskyddslagstiftning eller sekretesslagstiftning. Avsikten med kravet på angivande av vilka åtgärder som har vidtagits är inte att den medverkansskyldige ska ange detta på en sådan nivå att det blir fråga om röjande av åtgärder som kan utgöras av säkerhetsskyddsklassificerade eller sekretessbelagda uppgifter. Det är varken nödvändigt eller lämpligt att i underlaget specificera information på en sådan nivå att skyddsvärd information röjs. Av underlaget ska det, förutom vidtagna åtgärder, framgå *nedlagd tid i timmar och minuter som lagts ner inom respektive ersättningsnivå*.

Underlag ska även lämnas in vid en begäran om ersättning enligt 6 §. En sådan begäran kan, om så blir aktuellt, även avse kostnader för medverkan som skett i någon annan form än medverkan genom tillhandahållande av upplysningar eller medverkan i form av användande av tekniska metoder. En sådan annan medverkan skulle kunna vara upplåtande av utrymme eller andra åtgärder som inte direkt avser ersättningsgilla personalkostnader.

Med kravet på ett underlag avser PTS tillse att de brottsbekämpande myndigheterna kan verifiera att den begärda ersättningen är skälig.

Redan utan en uttrycklig bestämmelse om ett underlag bedömer PTS att de medverkansskyldiga normalt presenterar någon form av redovisning av uppkomna kostnader i samband med fakturering till den begärande myndigheten. Det kommer dock i viss mån att vara nödvändigt för en medverkansskyldig att ta fram rutiner och informera personalen för att kunna begära rätt ersättning i enlighet med bestämmelserna. Detta orsakar vissa kostnader som redovisas nedan, se 9.2. Bestämmelsen bedöms i övrigt inte innebära några kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för tillhandahållarna.

Redan i dagsläget bedömer PTS att de brottsbekämpande myndigheterna i de flesta fall får någon form av redovisning. Genom kravet i PTS föreskrifter förtydligas vilka poster som ska ingå i en sådan redovisning, vilket torde underlätta bedömningen av fakturorna genom att behovet av begäran om kompletteringar och påminnelser minskar. Sammantaget bedöms kravet på underlag kunna medföra vissa kostnadsbesparingar för de brottsbekämpande myndigheterna och i övrigt inga andra konsekvenser.

7. EU-rättslig bedömning

7.1 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

PTS gör bedömningen att förslaget till föreskrifter om ersättning överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU och att föreskrifterna inte går utöver dessa skyldigheter.

7.2 Underrättelse om förslag till tekniska regler

I 6 § förordningen (1994:2029) om tekniska regler framgår att en myndighet som avser fatta beslut om en teknisk regel som ska anmälas till Europeiska kommissionen i god tid ska underrätta Kommerskollegium om det förslag som den har utarbetat. Bestämmelserna i förordningen ansluter till Sveriges internationella förpliktelser enligt bl.a. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Enligt PTS bedömning är nu föreslagna föreskrifter inte att se som sådana tekniska regler som ska underrättas enligt nämnda förordning. Någon underrättelse till Kommerskollegium behöver således inte göras.

8. Tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser

HDA trädde i kraft den 1 april 2020. Tillhandahållare har sedan dess en skyldighet att medverka i samband med verkställigheter och det är angeläget att de får en rimlig ersättning för sin medverkan. För att det ska vara tydligt vilken ersättning som ska utgå och därigenom minska behovet av diskussioner och förhandlingar mellan de brottsbekämpande myndigheterna och tillhandahållarna är det angeläget att den

föreslagna regleringen träder i kraft så snart som möjligt. PTS föreslår därför att de föreslagna föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2022.

PTS har fört en dialog med de större tillhandahållarna på marknaden och brottsbekämpande myndigheter och därmed informerat om de kommande föreskrifterna. PTS har även informerat om det pågående arbetet med att ta fram nya föreskrifter på myndighetens webbplats. Denna information kommer att kompletteras med utkast på föreskrifter jämte denna konsekvensutredning samt en sammanställning över inkomna remissvar och PTS svar på eventuella frågor eller kommentarer i remissvaren. I övrigt bedöms inte några speciella informationsinsatser behöva vidtas.

9. Konsekvenser för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt

9.1 Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Antalet företag som berörs av de föreslagna föreskrifterna, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen framgår av avsnitt 4.2.

9.2 Tidsåtgång, kostnader och behov av förändringar i verksamheten som regleringen kan föra med sig för företagen

De aktuella föreskrifterna innehåller krav som kommer att föranleda vissa administrativa engångskostnader och även administrativa årliga kostnader för tillhandahållarna.

PTS redovisar kostnader genom att ange uppskattat antal timmar som krävs för att initialt komplettera processer samt årligen för exempelvis revidering. Den initiala samt årliga tidsåtgången har sedan multiplicerats med timkostnaden för att få fram den totala administrativa kostnaden.

Personalkostnaderna är hämtade från PTS Samlokaliseringsmodell 1.0. som beskrivits ovan i avsnitt 6.2.2.

Samtliga tillhandahållare kommer initialt att få administrativa engångskostnader. De kommer att behöva ta fram instruktioner och rutiner som beskriver föreskrifterna och hur dessa ska tillämpas i den egna verksamheten. Det kan också finnas behov av att ta fram blanketter och mallar som kan användas i samband med fakturering. PTS bedömer att detta sammanlagt kan ta 4–8 timmar beroende på hur omfattande verksamhet tillhandahållaren har. Större tillhandahållare har redan erfarenhet av lagring och utlämnande av uppgifter för brottsbekämpande ändamål och har därmed redan rutiner och processer på plats samt utsedd personal som hanterar dessa frågor. I detta fall handlar det om att komplettera befintlig dokumentation. Mindre tillhandahållare kan behöva lägga ner lite mer tid för att få dokumentationen på plats.

Vidare behöver personalen utbildas/informeras. Denna utbildning bedöms röra en begränsad andel av personalen som har som uppgift att hantera denna typ av ärenden. För en större operatör kan det handla om 3–4 personer och för en mindre operatör 1–2 personer. Utbildningen kan beräknas ta omkring 2–4 timmar.

Sammantaget bedöms engångskostnaderna således uppgå till cirka 3 000–8 000 kronor för mindre, respektive 5 000–12 000 kronor för större tillhandahållare.

När det gäller den administrativa årliga kostnaden bedöms att endast mindre revideringar/översyner av instruktioner och blanketter samt kompletterande utbildningsinsatser för nyanställd personal behöver genomföras. Kostnaden för detta bedöms uppgå till cirka 1 000–2 000 kronor för såväl mindre som större tillhandahållare.

PTS gör bedömningen att de föreslagna föreskrifterna inte kommer att medföra annat än de administrativa och övriga kostnader som har redogjorts för ovan.

PTS gör vidare bedömningen att tillhandahållare inte kommer att behöva göra några särskilda förändringar av verksamheten med anledning av de föreslagna föreskrifterna.

9.3 Regleringens påverkan på konkurrensförhållanden för företagen

Skyldigheten att medverka vid verkställigheten av hemlig dataavläsning kan innebära en viss påverkan på konkurrensen mellan tillhandahållarna beroende på att större tillhandahållare kan antas, på grund av en större mängd ärenden, ha lättare att efterhand inrätta processer och rutiner som underlättar en verkställighet. De kan också i större utsträckning redan ha inrättat en organisation och utsett personal för att kunna verkställa beslut om hemlig avlyssning och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation samt utlämnanden av uppgifter om abonnemang som helt eller delvis kan komma att ansvara även för hemlig dataavläsning.

De föreslagna ersättningarna med därtill kopplade redovisningsskyldigheter innebär dock en tydlighet vad avser beräkningen av den ersättning som ska utgå efter en

medverkan. Denna tydlighet är till nytta för samtliga tillhandahållare oavsett storlek och även för de brottsbekämpande myndigheterna.

Det kan antas att mindre tillhandahållare har sämre utvecklade rutiner inom området och att en medverkan därför också kräver mer arbete till högre kostnader. Eftersom ersättningen är avsedd att täcka de kostnader som uppstår i samband med medverkan kommer detta att innebära att en enskild medverkan kan komma att innehålla högre kostnadsposter än vad som skulle vara fallet om en större tillhandahållare genomfört motsvarande åtgärder. På så vis kommer även de mindre tillhandahållarna att få ersättning för sina direkta kostnader i samma utsträckning som de större tillhandahållarna även i de fall där de har en mindre effektiv verksamhet.

PTS gör sammantaget bedömningen att konkurrensförhållandena på marknaden inte i någon större utsträckning kommer att påverkas negativt av de föreslagna föreskrifterna.

9.4 Konsekvenser för konsumenter

Föreskrifterna bedöms inte få några direkta konsekvenser som berör konsumenter.

9.5 Särskilda hänsyn till små företag

Eftersom ersättning utgår för de kostnader som uppstår i samband med en medverkan och detta gäller oavsett storleken på det företag som medverkat vid hemlig dataavläsning kommer även små företag att kunna redovisa och få ersättning för sina direkta kostnader. Det saknas därmed anledning att på något särskilt sätt reglera ersättningen för mindre företag. Det finns inte heller i övrigt skäl att ta några särskilda hänsyn till små företag.

10. Konsekvenser för kommuner och regioner

PTS bedömer att det inte kan förväntas uppstå några ekonomiska eller andra konsekvenser för kommuner eller regioner till följd av de föreslagna föreskrifterna. I den mån kommuner bedriver verksamhet enligt LEK bedöms ersättningen som ska utgå i samband med medverkan i stort täcka uppkomna kostnader.

11. Kontaktpersoner

För sakfrågor:

Peder Cristvall, avdelningen för säker kommunikation

Peder.cristvall@pts.se

För juridiska frågor:

Ulrica Ljunggren, rättsavdelningen

Ulrica.ljunggren@pts.se

Bilaga 1 Förslag till föreskrifter

Post- och telestyrelsens föreskrifter om ersättning vid utlämnande av uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål;

PTSFSÅR:NR

Utkom från trycket
den välj datum

beslutade den välj datum.

Post- och telestyrelsen föreskriver, efter samråd med Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket, följande med stöd av 46 § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om ersättning enligt 6 kap. 16 e och g §§ lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Ord och uttryck

2 § I dessa föreskrifter avses med

bevarade uppgifter: uppgifter som ska bevaras efter beslut enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken,

kontorstid: vardagar kl. 8.00–17.00. Såsom vardag räknas dag som inte är lördag, söndag, midsommarafton, julafton, nyårsafton eller annan allmän helgdag,

lagrade uppgifter: uppgifter som ska lagras enligt 39 och 40 §§ förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation,

lagringskyldig: den som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Ersättning

3 § Vid ett utlämnande ska den lagringskyldige ersättas utifrån någon av följande kategorier.

- *Kategori 1*: utlämnande av lagrade eller bevarade uppgifter hänförliga till ett efterfrågat geografiskt avgränsat område.
- *Kategori 2*: övriga utlämnanden av lagrade eller bevarade uppgifter.

Ersättning ska utgå för varje utlämnande. Ett utlämnande omfattar samtliga lagrade eller bevarade uppgifter inom en kategori som begärs utlämnade vid ett och samma tillfälle.

4 § Ersättning ska betalas enligt följande nivåer.

- Kategori 1 under kontorstid: 299 kr.

- Kategori 1 utanför kontorstid: 436 kr.
- Kategori 2 under kontorstid: 173 kr.
- Kategori 2 utanför kontorstid: 224 kr.

5 § Om kostnaderna för ett utlämnande avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt 4 §, får den lagringskyldige i stället begära ersättning för skäliga kostnader som är direkt hänförliga till utlämnandet.

6 § Ersättningen enligt 5 § ska styrkas av ett underlag som den lagringskyldige lämnar till den myndighet som begärt att få uppgifterna.

Av underlaget ska det framgå

- vilka åtgärder den lagringskyldige vidtagit,
- vilken personalkategori som vidtagit åtgärderna,
- nedlagd tid i timmar och minuter, och
- kostnaderna för åtgärderna.

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den välj datum.

2. Genom föreskrifterna upphävs Post- och telestyrelsens föreskrifter (PTSFS 2013:5) om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål.

På Post- och telestyrelsens vägnar

DAN SJÖBLOM

Karolina Asp

Vår referens: 21-1589

Konsekvensutredning avseende föreskrifter om ersättning vid utlämnande av uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål

Post- och telestyrelsen (PTS) avser att med stöd av 46 § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation, införa nya föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade eller bevarade uppgifter för brottsbekämpande ändamål. Dessa kommer ersätta PTS nuvarande föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål (PTSFS 2013:5).

PTS redovisar härmed sin utredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förslag till föreskrifter bifogas, se bilaga.

Innehåll

1.	Inledning.....	4
2.	Beskrivning av problemet och vad PTS vill uppnå.....	5
2.1	Regler om ersättning.....	5
2.2	Nya regler om bevarande.....	5
2.3	Behov av uppdateringar av ersättningsnivåer.....	6
3.	Alternativa lösningar och effekter om någon reglering inte kommer till stånd	8
3.1	Olika alternativ	8
3.1.1	<i>Effekter om PTS inte tar fram eller avvaktar med att ta fram nya ersättningsföreskrifter</i>	<i>8</i>
3.1.2	<i>Alternativet att ersättning ska utgå för varje sökning istället för vid varje verkställd begäran</i>	<i>9</i>
3.1.3	<i>Ersättningsföreskrifter med schablonbelopp som är kopplade till varje verkställd begäran är det lämpligaste regleringsalternativet</i>	<i>9</i>
4.	Aktörer som berörs av regleringen.....	10
4.1	Berörd bransch och kategori av företag	10
4.2	Antalet företag som berörs och storleken på företagen.....	11
5.	Normgivningsbemyndiganden.....	12
6.	Regleringens innehåll och dess konsekvenser	13
6.1	Övergripande bedömning av regleringens konsekvenser	13
6.2	Kostnadsmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför	15
6.2.1	<i>Justering av tillämpningsområde.....</i>	<i>15</i>
6.2.2	<i>Ändringar av ord och uttryck.....</i>	<i>15</i>
6.2.3	<i>Ändring av bestämmelser om ersättning.....</i>	<i>16</i>
6.3	De övriga alternativens kostnadsmässiga och andra konsekvenser	29

6.3.1	<i>Alternativet att inte ta fram eller avvakta med att ta fram nya ersättningsföreskrifter</i>	<i>29</i>
6.3.2	<i>Alternativet att ta fram nya ersättningsföreskrifter där ersättning utgår för varje sökning istället för vid varje utlämnande</i>	<i>30</i>
7.	EU-rättslig bedömning	31
7.1	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.....	31
7.2	Underrättelse om förslag till tekniska regler	31
8.	Tidpunkten för ikraftträdande och informationsinsatser	31
9.	Konsekvenser för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt.....	32
9.1	Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen.....	32
9.2	Tidsåtgång, kostnader och behov av förändringar i verksamheten som regleringen kan föra med sig för företagen.....	32
9.3	Regleringens påverkan på konkurrensförhållanden för företagen	34
9.4	Konsekvenser för konsumenter.....	34
9.5	Särskilda hänsyn till små företag.....	34
10.	Konsekvenser för kommuner och regioner	34
11.	Kontaktpersoner	35

1. Inledning

I lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) finns regler med skyldigheter för anmälningspliktiga tillhandahållare att lagra uppgifter för brottsbekämpande ändamål. Tillhandahållare är anmälningspliktiga till PTS enligt 2 kap. 1 § LEK om de tillhandahåller antingen allmänna kommunikationsnät av sådant slag som vanligen tillhandahålls mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. Fortsättningsvis kommer huvudsakligen begreppet tillhandahållare att användas som benämning av de tillhandahållare som är anmälningspliktiga till PTS.

Tillhandahållare har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när lagrade uppgifter lämnas ut. PTS har föreskriftsrätt gällande denna ersättning och har meddelat föreskrifter, Post- och telestyrelsens föreskrifter (PTSFS 2013:5) om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål (ersättningsföreskrifterna), vilka trädde i kraft den 1 januari 2014. Av ersättningsföreskrifterna framgår vilken ersättning tillhandahållare har rätt till i samband med utlämnande av lagrade uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

Den 1 maj 2021 tillträdde Sverige Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet.¹ I samband med detta har en bevarandeskyldighet för tillhandahållare, s.k. frysning, införts samt en skyldighet att lämna ut information om vilka övriga tillhandahållare som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som har varit föremål för ett föreläggande om bevarande. Tillhandahållare har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när bevarade uppgifter lämnas ut och vid utlämnande av datalagrade uppgifter om vilka övriga tillhandahållare som har deltagit vid överföringen.

PTS har föreskriftsrätt gällande den ersättning som tillhandahållare har rätt till när de lämnar ut uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål. PTS har beslutat att ta fram nya ersättningsföreskrifter, som ersätter de nu gällande ersättningsföreskrifterna, PTSFS 2013:5, i enlighet med sitt mandat.

PTS har i samband med framtagandet av förslaget till de nya ersättningsföreskrifterna bjudit in flera aktörer till möten där regleringen och de

¹ Europarådets konvention den 23 november 2001 om it-relaterad brottslighet (ETS 185).

kommande föreskrifterna har diskuterats. PTS har haft möten med Telia Company AB, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB, Hi3G Access AB och Maintrac AB.

PTS har även inhämtat synpunkter från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket i enlighet med bestämmelsen i 46 § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation (FEK).

I den här konsekvensutredningen beskrivs PTS förslag till ersättning vid utlämnande av uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål.

2. Beskrivning av problemet och vad PTS vill uppnå

2.1 Regler om ersättning

I 6 kap. 16 a § LEK finns regler med skyldigheter för tillhandahållare att lagra uppgifter för brottsbekämpande ändamål (datalagrade uppgifter). Av 6 kap. 16 e § LEK framgår att den som är skyldig att lagra uppgifter enligt 16 a § har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när lagrade uppgifter lämnas ut.

De nuvarande ersättningsföreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2014 och reglerar tillhandahållares rätt till ersättning när uppgifter som lagras för brottsbekämpande ändamål lämnas ut.

Det finns i huvudsak två anledningar till att ersättningsföreskrifterna nu föreslås att ses över. Den första anledningen härrör sig till att det tillkommit nya regler om bevarande av uppgifter, vilket inte omfattas av dagens ersättningsföreskrifter. Den andra anledningen utgörs av att det har gått så pass lång tid sedan den nuvarande regleringen togs fram att det behövs en uppdatering av ersättningsnivåerna för att bättre spegla dagens förhållanden.

2.2 Nya regler om bevarande

I samband med Sveriges tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet den 1 maj 2021 genomfördes vissa ändringar i bl.a. rättegångsbalken och LEK. Ändringarna i LEK innefattar bl.a. införande av en bevarandeskyldighet för

tillhandahållare, samt en skyldighet att lämna ut information om vilka övriga tillhandahållare som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som har varit föremål för ett föreläggande om bevarande.

De regler i LEK som ger tillhandahållare rätt till ersättning i samband med att lagrade uppgifter begärs ut, gäller även vid utlämnande av uppgifter som har bevarats samt vid utlämnande av datalagrad information om vilka övriga tillhandahållare som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som har varit föremål för ett föreläggande om bevarande.

Ett utlämnande av bevarade uppgifter kan enligt förarbetena avse uppgifter som skäligen kan antas ha betydelse för utredningen av ett brott. Av förarbetena framgår vidare att bevarandeskyldigheten inte innebär någon utökad skyldighet att lagra elektronisk information. Uppgiften som ska bevaras måste finnas lagrad hos tillhandahållaren när förelägandet om bevarande meddelas för att omfattas av bevarandeskyldigheten. Att uppgiften ska vara lagrad betyder att den ska finnas bevarad elektroniskt. Både sådana uppgifter som finns lagrade på grund av regler om datalagring och sådana som lagrats av annan anledning omfattas alltså av bevarandeskyldigheten. Uppgifterna kan vara av vilket slag som helst, t.ex. en digitalt lagrad bild, innehållet i ett meddelande eller uppgifter om ett meddelandes ursprung och adressat. Uppgifter som har lagrats av annan anledning kan t.ex. vara uppgifter som hos tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster behandlats för fakturahantering eller liknande. Det går inte att förelägga någon att i framtiden lagra eller spara uppgifter.²

Av förarbetena framgår att vid utlämnande av lagrade och bevarade uppgifter är det tillhandahållarens kostnader för utlämnandet som ska ersättas, medan tillhandahållaren själv står för kostnader hänförliga till insamling, lagring och bevarande av uppgifter samt säkerhet och anpassning av systemen. De brottsbekämpande myndigheterna ska således betala för de kostnader som uppstår vid varje enskilt utlämnande.³

2.3 Behov av uppdateringar av ersättningsnivåer

PTS har mandat att meddela föreskrifter som närmare reglerar den ersättning som ska utgå enligt 6 kap. 16 e §. Enligt regeringen är det lämpligt att ersättningens storlek bestäms enligt vissa schabloner med förutbestämda nivåer som bygger på beräkningar av tillhandahållarens kostnader i olika typer av ärenden och att vid stora kostnadsavvikelser föreskrivs möjlighet till ersättning som motsvarar kostnaderna i

² Prop. 2020/21:72 s. 23 och 68.

³ Prop. 2010/11:46 s. 67 f. och prop. 2020/21:72 s. 73.

det enskilda fallet.⁴ Vidare anger regeringen att ersättning ska utgå först när de uppgifter som hänför sig till en viss begäran har lämnats ut, inte för varje utlämnad uppgift.⁵

Under arbetet med att ta fram de nya ersättningsföreskrifterna har PTS träffat brottsbekämpande myndigheter samt tillhandahållarna i Sverige med störst verksamhet. En synpunkt som ett flertal av dessa aktörer har framfört är att det finns ett behov av att se över ersättningsföreskrifterna. PTS delar denna bedömning.

Eftersom nuvarande ersättningsföreskrifter har varit i kraft sedan den 1 januari 2014 och har sin utgångspunkt i de förhållanden som gällde under 2012–2013, finns ett behov av att revidera föreskrifterna, både utifrån den kostnadsutveckling och den tekniska utveckling som har skett. Som beskrivits ovan medför även Sveriges tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet att nya ersättningsföreskrifter behöver tas fram.

Mot bakgrund av detta ser PTS ett behov av att ta fram nya ersättningsföreskrifter i syfte att uppnå en mer heltäckande reglering av ersättningen samt för att fastställa aktuella och uppdaterade ersättningsnivåer.

De nya ersättningsföreskrifterna syftar till att vara ändamålsenliga, förutsägbara och i överensstämmelse med aktuellt kostnadsläge samt enkla för aktörerna att tillämpa. Genom att PTS tar fram nya ersättningsföreskrifter minskar också risken för att tillhandahållare och brottsbekämpande myndigheter ska behöva genomföra enskilda förhandlingar för att komma fram till vad som kan anses vara en skälig ersättning i det enskilda fallet. Enskilda förhandlingar riskerar både att vara resurskrävande och att leda till ersättningar som skiljer sig åt mellan olika tillhandahållare.

⁴ Prop. 2010/11:46 s. 69 f.

⁵ Prop. 2010/11:46 s. 80.

3. Alternativa lösningar och effekter om någon reglering inte kommer till stånd

3.1 Olika alternativ

PTS har utvärderat följande alternativ till föreslagna föreskrifter:

- att inte ta fram eller avvakta med att ta fram nya ersättningsföreskrifter
- att ta fram nya ersättningsföreskrifter där ersättning utgår för varje sökning istället för vid varje utlämnande
- att ta fram nya ersättningsföreskrifter med schablonbelopp (nuvarande alternativ).

3.1.1 Effekter om PTS inte tar fram eller avvaktar med att ta fram nya ersättningsföreskrifter

Om ett införande av nya ersättningsföreskrifter uteblir ser PTS negativa konsekvenser med att aktörerna inte har möjlighet att tillämpa ersättningsföreskrifter med aktuella belopp samt anpassade efter dagens och framtida förhållanden. En konsekvens kan bestå i att aktörerna alltmer frångår schablonnivåerna i de nuvarande ersättningsföreskrifterna och istället bestämmer ersättningsnivån utifrån kostnaderna för nedlagt arbete i varje enskilt ärende. Skälet till detta är att nivåerna i de nu gällande ersättningsföreskrifterna inte längre motsvarar de faktiska förhållandena avseende kostnader och hur begäran och utlämnanden ser ut. Att bestämma ersättningsnivån i varje enskilt ärende medför mycket administrativt arbete både med att först bedöma och sedan även dokumentera grunden för ersättningen. I denna situation krävs också att aktörerna är överens om vad som kan anses vara en rimlig ersättning.

Ett uteblivet införande av de nya ersättningsföreskrifterna innebär även att det troligen inte är möjligt att tillämpa de nuvarande ersättningsföreskrifterna vid utlämnande av bevarade uppgifter eftersom dessa endast är tillämpliga avseende lagrade uppgifter. I de nya ersättningsföreskrifterna som nu föreslås framgår tydligt att ersättning utgår även vid utlämnande av bevarade uppgifter.

Se vidare i avsnitt 6.3 nedan om alternativets kostnadsmissiga och andra konsekvenser.

3.1.2 Alternativet att ersättning ska utgå för varje sökning istället för vid varje verkställd begäran

Ett alternativ som PTS har övervägt i arbetet med att ta fram nya ersättningsföreskrifter är ta fram schablonbelopp som utgår för varje nödvändig sökning tillhandahållaren gör, istället för som idag, att schablonbeloppet är kopplat till varje verkställd begäran om utlämnande. Vid en sådan lösning tas schablonbelopp fram som motsvarar en genomsnittlig kostnad för en tillhandahållare att genomföra en nödvändig sökning, från inmatning av sökparametrar t.o.m. efterbehandling och utlämning av sökresultat. Detta alternativ har även samråtts med de brottsbekämpande myndigheterna under PTS arbete med framtagandet av de föreslagna föreskrifterna.

En fördel med detta alternativ är att ersättning per nödvändig sökning bättre speglar tillhandahållarens arbetsinsats och därmed kostnad för en enskild begäran om utlämnande, eftersom sökningar, i såväl antal som omfattning, kan variera mycket mellan olika utlämnanden.

Nackdelarna med detta alternativ är emellertid att denna lösning innebär att ersättningsnivåerna blir mer oförutsebara för de brottsbekämpande myndigheterna samtidigt som incitamenten för tillhandahållarna att effektivisera sina söksystem och kapaciteten i dessa i viss mån uteblir. En sådan modell för ersättning riskerar därmed att inte bli ändamålsenlig. PTS anser därför att det mest lämpliga alternativet är att även fortsättningsvis koppla schablonbeloppen till en verkställd begäran om utlämnande.

Se vidare i avsnitt 6.3 nedan om alternativets kostnadsmässiga och andra konsekvenser.

3.1.3 Ersättningsföreskrifter med schablonbelopp som är kopplade till varje verkställd begäran är det lämpligaste regleringsalternativet

I förarbetena till bestämmelsen anges att ersättningsnivåerna bör regleras genom schablonersättning.⁶ Ersättning genom schabloner rekommenderades också av den utredning som föregick propositionen då det enligt den utredningen var ett alltför stort administrativt arbete att beräkna kostnad per utlämnande och att en sådan lösning också skulle inverka negativt på den allmänna effektiviteten hos både tillhandahållare och begärande myndigheter.⁷ Även PTS egen bedömning är att ersättning genom schablonbelopp minskar risken för meningsskiljaktigheter mellan brottsbekämpande myndigheter och tillhandahållare och bidrar till bättre förutsebarhet i samband med utlämningen av lagrade och bevarade uppgifter. En

⁶ Prop. 2010/ft:46 s. 69.

⁷ SOU 2007:76 s. 265.

schablonbaserad ersättningsmodell där utlämnande ersätts utifrån givna typfall är således den metod som ter sig mest effektiv och leder till lägst kostnader och minst administrativt arbete för de inblandade aktörerna. Under PTS möten med aktörer har såväl brottsbekämpande myndigheter som tillhandahållare framfört att schabloner är ett bra sätt att hantera ersättningen på.

I de nya ersättningsföreskrifterna föreslås ersättningen även fortsättningsvis baseras på schablonmässiga kategorier. En ersättningsmodell med schablonbelopp innebär att den ersättning som faktiskt utgår ibland kommer att vara högre eller lägre än kostnaden för det arbete som i praktiken utförts. Sammantaget bedöms dock den förutsebarhet och tydlighet som på sikt uppnås innebära administrativa och därmed också ekonomiska fördelar för såväl tillhandahållarna som de brottsbekämpande myndigheterna.

Som redogjorts för ovan, har PTS övervägt att föreskriva en schablonersättning som utgår per nödvändig sökning istället för per verkställd begäran om utlämnande. PTS har emellertid kommit till slutsatsen att det är mer ändamålsenligt att koppla schablonersättningen till begäran om utlämnande, bl.a. för att en sådan modell skapar större incitament för tillhandahållarna att effektivisera sina system.

4. Aktörer som berörs av regleringen

4.1 Berörd bransch och kategori av företag

Av 6 kap. 16 a § LEK framgår att den som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK omfattas av skyldigheten att lagra uppgifter. Anmälningsplikt enligt 2 kap. 1 § LEK gäller för den som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

De aktörer som omfattas av föreskrifterna utgörs således av samtliga anmälda eller anmälningspliktiga tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

Det finns även ett antal aktörer som berörs indirekt av regleringen, framför allt brottsbekämpande myndigheter med mandat att begära ut lagrade eller bevarade uppgifter.

4.2 Antalet företag som berörs och storleken på företagen

Den svenska marknaden för elektronisk kommunikation är avreglerad sedan år 1992. Avregleringen har skapat en mångfacetterad marknad som karaktäriseras av en ökad konkurrens och snabb teknikutveckling, vilket i sin tur har inneburit att Sverige idag har ett brett och diversifierat utbud av nät och tjänster. Sektorn består idag av alltifrån stora multinationella företag med utbredda nät och stort tjänsteutbud, till mindre tillhandahållare som erbjuder mindre nät eller en begränsad mängd tjänster inom ett begränsat geografiskt område.

Tillhandahållare erbjuder sina nät och tjänster på en rad olika nivåer. Det finns tillhandahållare som endast erbjuder nät och tjänster till andra tillhandahållare och vissa erbjuder nät och tjänster till slutkunder. Det finns också tillhandahållare som erbjuder nät och tjänster till såväl slutkunder som andra tillhandahållare. På grund av de höga investeringskostnader som kopplas till ny kommunikationsinfrastruktur är det idag också vanligt med samägande där flera tillhandahållare erbjuder nät och tjänster till slutkunder via samma infrastruktur. Marknaden för elektronisk kommunikation tillgodoser i stort sett samtliga företag, hushåll och enskilda individer i Sverige med olika typer av kommunikationstjänster. Allmänna kommunikationsnät av sådant slag som vanligen tillhandahålls mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster får som framgår ovan endast tillhandahållas efter anmälan till PTS. Cirka 650 företag var anmälda till PTS i april 2021.

Av PTS rapport svensk telemarknad 2020 framgår att de totala slutkundsintäkterna 2020 uppgick till 49,9 miljarder kronor, vilket är en procent lägre än föregående år.⁸ Den genomsnittliga intäkten som ett hushåll genererade per månad 2020 var 601 kronor, vilket är på samma nivå som under 2019. I den genomsnittliga intäkten per månad ingår här fasta samtals-tjänster, 28 kronor (minskning med 8 kronor), mobila samtals- och datatjänster, 369 kronor (minskning med 6 kronor) och internet-tjänst (exklusive mobil data) 204 kronor (ökning med 13 kronor).

Med utgångspunkt i totala slutkundsintäkter, för såväl tillhandahållare av kommunikationstjänster som tillhandahållare av kommunikationsnät, för alla elektroniska kommunikationstjänster kan det konstateras att fyra tillhandahållare (Telia Company AB, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB och Hi3G Access AB) innehar sammanlagt cirka 86 procent av marknaden, cirka 25 tillhandahållare innehar mer än 0,1 procent vardera av den totala marknaden. De fyra tillhandahållare i Sverige

⁸ I denna rapport avses med elektroniska kommunikationer mobila samtals- och datatjänster, fasta internet-tjänster, fasta samtals-tjänster och datakommunikationstjänster till slutkunder. Här ingår inte till exempel intäkter från tv-abonnemang, roaming, appar, molntjänster. Här ingår inte heller intäkter från grossist-tjänster.

med störst verksamhet hanterar sammantaget åtminstone 90 procent av alla utlämnanden som äger rum i Sverige.

5. Normgivningsbemyndiganden

Förslaget till föreskrifter grundar sig på nedanstående normgivningsbemyndiganden för PTS.

För tillhandahållare som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK, finns regler i 6 kap. 16 a § LEK med skyldigheter att lagra uppgifter för brottsbekämpande ändamål.

Av 6 kap. 16 e § LEK framgår att den som är skyldig att lagra uppgifter enligt 6 kap. 16 a § LEK har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när lagrade uppgifter lämnas ut. Ersättningen ska betalas av den myndighet som har begärt uppgifterna. Av andra stycket framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ersättning som avses i första stycket.

Av 6 kap. 16 g § LEK framgår att om någon som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK har förelagts att bevara en viss lagrad uppgift enligt 27 kap. 16 § gäller 6 kap. 16 e § på motsvarande sätt för den uppgift som ska bevaras.

Av 46 § FEK framgår att PTS får, efter att ha hört Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket, meddela föreskrifter om ersättningen enligt 6 kap. 16 e § LEK.

6. Regleringens innehåll och dess konsekvenser

6.1 Övergripande bedömning av regleringens konsekvenser

De nya ersättningsföreskrifterna är en del av bestämmelserna kring skyldigheter att lagra och bevara uppgifter för brottsbekämpande ändamål. Anpassningar till dessa skyldigheter, såväl initiala som fortlöpande, förväntas innebära investeringskostnader för i princip alla tillhandahållare.

Denna konsekvensutredning ska inte ta hänsyn till den påverkan som kan uppstå vad gäller anpassningsskyldigheten avseende system för inhämtning och lagring eller kostnader för bevarande utan endast den påverkan som förslaget till de nya ersättningsföreskrifterna innebär.

I konsekvensutredningen tas endast hänsyn till eventuella konsekvenser och kostnader som förslaget till nya ersättningsföreskrifter innebär i förhållande till de nu gällande föreskrifterna om ersättning.

PTS gör den övergripande bedömningen att merparten av de tillhandahållare och myndigheter som omfattas av förslaget till nya ersättningsföreskrifter, kommer att påverkas positivt avseende möjligheten till fortsatt framförhållning och planering av kostnader och ersättningar samt möjlighet till ersättning som motsvarar aktuellt och framtida kostnadsläge.

Genom förslaget till nya ersättningsföreskrifter underlättas möjligheterna för de tillhandahållare som lämnar ut uppgifter som lagras eller bevaras för brottsbekämpande ändamål att begära ersättning för de kostnader som uppstår. Eftersom bedömningen är att antalet utlämnanden kommer att vara omfattande är det lämpligt att PTS även fortsättningsvis fastställer en schablonbaserad ersättning, med möjlighet för tillhandahållaren att även begära ersättning som motsvarar kostnaderna i det enskilda fallet. Om ersättningen inte skulle fastställas enligt schablon utan bestämmas för varje enskilt ärende skulle det leda till stora administrativa kostnader för båda parter vilket riskerar att hämma effektiviteten både i tillhandahållarnas och i de brottsbekämpande myndigheternas verksamheter. PTS bedömer att ett fortsatt användande av schabloner innebär att framförallt brottsbekämpande myndigheter sparar mycket tid och resurser genom att inte behöva förhandla med alla tillhandahållare kring ersättningen vid varje enskild

begäran om utlämnande. Även tillhandahållarna sparar tid och resurser genom att även fortsättningsvis tillämpa schabloner vid utlämnandet av uppgifter.

De föreslagna föreskrifterna innebär, liksom tidigare, att ersättningsnivån tar hänsyn till kostnaden för tekniska system för att kunna söka uppgifterna som ska lämnas ut, drift och underhåll av dessa system och personal som ska hantera och lämna ut uppgifterna. Schablonbeloppen har justerats för att bättre motsvara nuvarande och framtida kostnadsläge och schablonnivåerna skiljer sig åt beroende på om utlämnande sker under eller utanför kontorstid. Föreskrifterna ger även fortsättningsvis utrymme för avsteg från schablonnivåerna om den faktiska kostnaden skulle avvika avsevärt från schablonen.

I de nya ersättningsföreskrifter som nu föreslås framgår vidare tydligt att ersättning även ska utgå vid utlämnande av bevarade uppgifter.

I förslaget till nya ersättningsföreskrifter har definitionen av kategori 1 ändrats något mot bakgrund av den tekniska utveckling som har skett av bl.a. stödsystem för analys av geografiska områden.

De föreslagna nya ersättningsföreskrifterna ger även fortsättningsvis tillhandahållarna rätt till ersättning för varje verkställd begäran om utlämnande.

För de fall där tillhandahållaren frångår schablonersättningen och istället begär ersättning som motsvarar kostnaderna i det enskilda fallet införs en bestämmelse som anger att tillhandahållaren ska styrka denna ersättning genom att lämna ett underlag till den begärande myndigheten. Av underlaget ska det framgå vilka åtgärder tillhandahållaren vidtagit, vilken personalkategori som vidtagit åtgärderna, nedlagd tid i timmar och minuter samt kostnaderna för åtgärderna. Ett krav på underlag innebär att de brottsbekämpande myndigheterna enklare kan verifiera att den begärda ersättningen är korrekt.

I de föreslagna nya ersättningsföreskrifterna har den tekniska utveckling som skett sedan ersättningsföreskrifternas införande beaktats. Schablonbeloppen stämmer bättre överens med aktuellt kostnadsläge, vilket minskar risken för att aktörerna ska behöva kontrollera de faktiska kostnaderna och förhandla om vilken ersättning som ska utgå för varje utlämnande.

De föreslagna nya ersättningsföreskrifterna kommer sammantaget att ge såväl tillhandahållarna som begärande brottsbekämpande myndigheter möjlighet till förutsebarhet vad gäller vilken ersättning som faktiskt kommer att utgå. PTS bedömer att dessa effekter är värdefulla och ger tillhandahållare och begärande myndigheter en lägre administrativ kostnad än vad som annars skulle vara fallet.

I nästföljande avsnitt beskrivs de enskilda föreslagna ändringarna, tillkommande krav samt PTS bedömning av ekonomiska och andra konsekvenser för berörda aktörer. Eventuella kostnader för ändringarna redovisas som administrativa engångskostnader, administrativa årliga kostnader samt som övriga kostnader.

6.2 Kostnadsmissiga och andra konsekvenser som regleringen medför

6.2.1 Justering av tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om ersättning enligt 6 kap. 16 e och g §§ lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

I 1 § klargörs tillämpningsområdet för föreskrifterna. För att tydliggöra att föreskrifterna även är tillämpliga vid utlämnande av bevarade uppgifter har bestämmelsen justerats i förhållande till dess nuvarande lydelse.

PTS bedömer att 1 § inte medför några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser.

6.2.2 Ändringar av ord och uttryck

2 § I dessa föreskrifter avses med

bevarade uppgifter: uppgifter som ska bevaras efter beslut enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken,

kontorstid: vardagar kl. 8.00–17.00. Såsom vardag räknas dag som inte är lördag, söndag, midsommarafton, julafton, nyårsafton eller annan allmän helgdag,

lagrade uppgifter: uppgifter som ska lagras enligt 39 och 40 §§ förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation,

lagringsskyldig: den som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

2 § innehåller de ord och uttryck som bedöms vara nödvändiga för att förtydliga föreskrifterna.

Uttrycket *bevarade uppgifter* har införts för att tydliggöra vad som avses med bevarade uppgifter i de nya ersättningsföreskrifterna, dvs uppgifter som ska bevaras

efter beslut enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken. Bevarade uppgifter beskrivs även nedan i avsnitt 6.2.3.1. PTS bedömer att detta uttryck i 2 § inte medför några konsekvenser.

Uttrycket *kontorstid* har justerats till viss del i förslaget till nya ersättningsföreskrifter, genom att förtydliga att såsom vardag räknas inte heller lördag, söndag och annan allmän helgdag. Justeringen innebär ingen ändring i sak och bedöms inte medföra några konsekvenser.

Uttrycket *lagrade uppgifter* har justerats i förslaget till nya ersättningsföreskrifter med anledning av ändringar i FEK. Denna justering bedöms inte medföra några konsekvenser.

Lagringsskyldig definieras i överensstämmelse med lagtexten i 6 kap. 16 a § LEK och har inte ändrats i förhållande till ordalydelsen i de nuvarande ersättningsföreskrifterna. Uttrycket bedöms därmed inte medföra några konsekvenser.

Sammantaget bedömer PTS att orden och uttrycken i 2 § i de föreslagna nya ersättningsföreskrifterna inte medför några konsekvenser och de är inte heller förenade med några ökade kostnader.

6.2.3 Ändring av bestämmelser om ersättning

6.2.3.1 Kategorier och ersättning för varje utlämnande

3 § Vid ett utlämnande ska den lagringsskyldige ersättas utifrån någon av följande kategorier.

- *Kategori 1:* utlämnande av lagrade eller bevarade uppgifter hänförliga till ett efterfrågat geografiskt avgränsat område.

- *Kategori 2:* övriga utlämnanden av lagrade eller bevarade uppgifter.

Ersättning ska utgå för varje utlämnande. Ett utlämnande omfattar samtliga lagrade eller bevarade uppgifter inom en kategori som begärs utlämnade vid ett och samma tillfälle.

Kategorier

Av bestämmelsen framgår att den lagringsskyldige vid ett utlämnande ska ersättas utifrån kategori 1 eller kategori 2. PTS anser att det även fortsättningsvis är motiverat med en uppdelning av utlämnanden i två olika kategorier. Av bestämmelsens nya

lydelse framgår att även utlämnanden av bevarade uppgifter ersätts och omfattas av någon av kategorierna 1 eller 2.

Kategori 1 föreslås även fortsättningsvis innefatta utlämnanden av uppgifter från geografiska områden där uppgifter om tillhandahållarens allmänna kommunikationsnäts utbredning och konfiguration behöver tas fram. I de nya ersättningsföreskrifterna föreslås denna kategori omfatta samtliga *utlämnanden av lagrade eller bevarade uppgifter hänförliga till ett efterfrågat geografiskt avgränsat område*. För att omfattas av kategori 1 i nuvarande ersättningsföreskrifter, finns även ett krav på att utlämnanden endast kan ske efter beredning av personal med särskild kompetens om utbredningen av tillhandahållarens allmänna kommunikationsnät. Anledningen till att PTS föreslår en ändring är att det vid tidsstudier och möten med aktörer har framkommit att utlämnanden hänförliga till geografiska områden, där uppgifter om tillhandahållarens allmänna kommunikationsnäts utbredning och konfiguration behöver tas fram, numera i stor utsträckning utförs av administratörer, till skillnad mot tidigare, teknisk personal. Detta tack vare den tekniska utvecklingen som har lett till effektivare stödsystem för tillhandahållarna. Den nu föreslagna definitionen av kategori 1 motsvarar därmed nuvarande förhållanden i större utsträckning än tidigare.

Liksom i nuvarande ersättningsföreskrift föreslås *kategori 2* omfatta övriga utlämnanden och kommer med den ändrade lydelsen även att omfatta utlämnanden av bevarade uppgifter. Exempel på lagrade eller bevarade uppgifter som omfattas av kategori 2 är uppgifter om abonnemang, utrustning eller samtals-/sessionslistor för abonnenter/registrerade användare under en viss tid. I kategori 2 ingår numera även utlämnanden av IP-adresser med NAT⁹, där portnummer antingen finns med eller saknas i den begärande myndighetens förfrågan. I de fall portnummer saknas tar sökningen i regel längre tid. I tidsstudier och under möten med aktörer har det framkommit att även övriga typer av utlämnanden inom denna kategori tar något längre tid idag, främst beroende på ökade datavolymer, än vid tidpunkten för beräkningen av ersättningsnivåerna för de nuvarande ersättningsföreskrifterna.

PTS bedömer att skillnaden i tidsåtgång mellan kategori 1 och kategori 2 är tillräckligt stor för att även fortsättningsvis dela upp utlämnanden i två olika kategorier. I det första fallet krävs en betydligt större personalinsats alternativt kraftfullare söksystem för att kunna söka och lämna ut uppgifter i enlighet med begäran än i det andra fallet. För utlämnanden av uppgifter inom kategori 2 är variationen av tidsåtgång något större än inom kategori 1, men fortfarande inte tillräckligt stor för att motivera att ytterligare en kategori införs.

⁹ Network Address Translation.

Bevarade uppgifter

Av 3 § framgår att ersättning utgår vid utlämnande av såväl lagrade som *bevarade uppgifter*. Att de nu föreslagna föreskrifterna anger att ersättning ska utgå även för utlämnande av bevarade uppgifter är en ändring jämfört med de nu gällande föreskrifterna. Av definitionen i 2 § framgår att med bevarade uppgifter avses uppgifter som ska bevaras efter beslut enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken. Som beskrivits ovan gäller skyldigheten att efter ett sådant beslut bevara uppgifter sedan den 1 maj 2021 i och med Sveriges anslutning till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet, bl.a. för den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst. Tillhandahållaren kan således föreläggas att bevara uppgifter som behandlas i verksamheten och anses ha betydelse vid en brottsutredning.

Bevarade uppgifter kan enligt förarbetena vara av vilket slag som helst, till exempel en digitalt lagrad bild, innehållet i ett meddelande eller uppgifter om ett meddelandes ursprung och adressat. Att uppgiften ska vara lagrad betyder att den ska finnas bevarad elektroniskt. Både sådana uppgifter som finns lagrade på grund av regler om datalagring och uppgifter som lagrats av annan anledning omfattas alltså. Uppgiften måste finnas lagrad när föreläggandet meddelas. Det går inte att förelägga någon att i framtiden lagra eller spara uppgifter.¹⁰

I samband med Sveriges tillträde till konventionen har ändringar i bl.a. LEK införts, för att uppfylla konventionens krav. En av ändringarna i LEK återfinns i 6 kap. 16 g §, av vilken det framgår att en tillhandahållare som har förelagts att bevara en viss lagrad uppgift har rätt till ersättning för kostnader som uppstår när bevarade uppgifter lämnas ut. Av förarbetena framgår att ersättning utgår även vid utlämnande av bevarade uppgifter som inte omfattas av lagringsskyldigheten. Ersättning utgår till leverantörerna först när uppgifter lämnas ut och ersättning för själva bevarandet utgår således inte. För uppgifter som inte lämnas ut utgår alltså ingen ersättning.¹¹

Ändringen i 3 §, som anger att ersättning enligt föreskrifterna ska utgå även vid utlämnande av bevarade uppgifter, innebär inte något ytterligare krav för aktörerna eftersom själva skyldigheten att bevara och lämna ut bevarade uppgifter framgår av annan lagstiftning. 3 § i de föreslagna föreskrifterna anger enbart vilken ersättningskategori ett utlämnande av bevarade uppgifter ska hänföras till.

¹⁰ Prop. 2020/21:72 s. 23.

¹¹ Prop. 2020/21:72 s. 73.

Huruvida ett utlämnande av bevarade uppgifter hänför sig till kategori 1 eller kategori 2 är, på samma sätt som vid utlämnande av lagrade uppgifter, helt beroende av vilken typ av uppgift som begärs utlämnad.

Uppgifter om övriga tillhandahållare som deltagit vid överföringen av ett meddelande

I samband med Sveriges tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet infördes vidare en ny skyldighet i 6 kap. 22 § första stycket 14 LEK. Skyldigheten innebär att tillhandahållarna på begäran ska lämna ut uppgifter om vilka övriga tillhandahållare som har deltagit vid överföringen av ett meddelande som omfattas av ett föreläggande att bevara en viss lagrad uppgift enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken, till den myndighet som meddelat föreläggandet. Bestämmelsen innebär inte krav på att inskaffa uppgifter som tillhandahållaren inte har.

Av förarbetena framgår att uppgift om vilka övriga tillhandahållare som har deltagit vid överföringen i den övervägande delen av fallen kommer kunna fås fram genom de trafikuppgifter som omfattas av lagringsskyldighet enligt 6 kap. 16 a § LEK. Leverantörerna kommer då, enligt 6 kap. 16 e § samma lag, ha rätt till ersättning för kostnader som uppstår i samband med att uppgiften lämnas ut. Ersättning för utlämnande av uppgifter om vilka övriga tillhandahållare som deltagit vid överföringen av ett meddelande utgår därmed om uppgifterna också omfattas av lagringsskyldigheten. Utlämnande av uppgifter som inte omfattas av lagringsskyldigheten ersätts däremot inte.¹²

PTS bedömer att ett utlämnande av denna typ av uppgift i övervägande antal fall bör ersättas i enlighet med kategori 2, i de fall ersättning ska utgå.

Ersättning för varje utlämnande

Av 3 § andra stycket framgår att ersättning ska utgå för varje utlämnande samt att ett utlämnande omfattar samtliga lagrade eller bevarade uppgifter inom en kategori som begärs utlämnade vid ett och samma tillfälle. Skrivningen i detta stycke skiljer sig något från lydelsen i de nuvarande ersättningsföreskrifterna, genom att den föreslagna bestämmelsen även anger att *ersättning ska utgå för varje utlämnande*. Detta tillägg är emellertid inte tänkt att medföra någon ändring i sak, utan utgör endast ett förtydligande.

Schablonbeloppen i de nya ersättningsföreskrifterna är liksom tidigare kopplade till varje verkställd begäran om utlämnande, vilket innebär att endast ett schablonbelopp utgår vid ett utlämnande, oavsett hur många uppgifter som omfattas av utlämnandet, under förutsättning att de uppgifter som lämnas tillhör samma kategori.

¹² Prop. 2020/21:72 s. 40 och 67.

Kostnadmässiga och andra konsekvenser av 3 §

Sammantaget bedömer PTS att 3 § inte medför några konsekvenser. Bestämmelsen innehåller inte några nya krav för aktörerna utan anger vilken ersättningskategori ett utlämnande av lagrade eller bevarade uppgifter ska hänföras till. PTS bedömer således att bestämmelsen inte medför vare sig administrativa engångskostnader, administrativa årliga kostnader eller några övriga kostnader.

6.2.3.2 Ersättningsbelopp enligt schablon

4 § Ersättning ska betalas enligt följande nivåer.

- Kategori 1 under kontorstid: 299 kr.
- Kategori 1 utanför kontorstid: 436 kr.
- Kategori 2 under kontorstid: 173 kr.
- Kategori 2 utanför kontorstid: 224 kr.

Schablonbelopp

Som beskrivits ovan anser PTS att ersättningen även fortsättningsvis lämpligen fastställs på förhand genom schabloner. Ersättnings-schablonerna bör enligt PTS ta hänsyn till dels **kostnader för sökverktyg**, dels komplexiteten och därmed arbetsbördan i att ta fram vissa uppgifter, dvs. **personalkostnader**. Vidare måste olika kostnadsnivåer beaktas beroende på om ett utlämnande sker inom ramen för kontorstid, vardagar mellan kl. 8.00 till 17.00, eller inte. En modell med schablonreglering måste samtidigt vara så pass enkel till sin natur att ersättningsmodellen i sig inte leder till någon större administrativ börda.

Tillhandahållarna varierar kraftigt i storlek vad gäller antalet abonnenter och utlämnanden. Detta gör att modellen med all säkerhet kommer innebära att vissa utlämnanden kommer att ersättas i överkant medan andra utlämnanden kommer att innebära större kostnader än tillhandahållaren blir ersatt för. Schablonbeloppen är dock beräknade på så sätt att tillhandahållarna i det långa loppet ska få ersättning för de kostnader som är hänförliga till utlämnandena. Modellen med schablonersättning med förutbestämda nivåer kommer även över lag resultera i lägre administrationskostnader och möjliggöra en effektivare handläggning än om kostnaden för varje enskilt utlämnande skulle beräknas. Detta är också i överrensstämmelse med vad som uttalas i förarbetena.¹³ Som beskrivs nedan i

¹³ Prop. 2010/11:46 s. 70.

avsnitt 6.2.3.3 finns även en möjlighet för tillhandahållaren att i undantagsfall tillämpa 5 § om kostnaden avsevärt skulle avvika från den ersättning som ska lämnas enligt 4 §.

PTS har vid sin beräkning av schablonbeloppen tagit hänsyn till hur olika typer av utlämnanden går till idag och vilka handläggningstider de innebär.

Utvecklingen inom en rad områden såsom kriminaliteten, kommunikationsteknologin, kommunikationen, brottsbekämpningen, löneutvecklingen, kostnader och prestanda för stödsystem för sökning och analys av data, påverkar hur kostnadsutvecklingen för utlämnanden kommer att se ut framöver. Det är omöjligt att idag förutspå vilka faktorer som kommer att dominera på ett sådant sätt att kostnadsutvecklingen för utlämnande av lagrade och bevarade trafikuppgifter kommer att stiga eller sjunka.

De beräkningar som ligger till grund för de aktuella schablonbeloppen är en bedömning av hur kostnadsbilden ser ut nu och sannolikt under den närmaste tiden som följer. Större förändringar av förutsättningarna med anledning av utvecklingen inom exempelvis ovan nämnda områden, kan leda till att en ny översyn av föreskrifterna aktualiseras.

PTS har valt att utgå från de kostnader för **sökverktyg** och **personal** som de fyra största tillhandahållarna på den svenska marknaden (Telia Company AB, Tele2 Sverige AB, Telenor Sverige AB och Hi3G Access AB) förväntas ha från år 2022 och framåt. Dessa tillhandahållare har alla verksamhet av den omfattningen att de kan förväntas ha goda rutiner och använder sig av sökverktyg med likvärdig prestanda och kostnader. Även mindre tillhandahållare har möjlighet att påverka de administrativa kostnaderna betydligt genom att använda sig av tredjepartsleverantörer, vilka i sin tur kan vinna skalfördelar tack vare ett större kundunderlag.

PTS har under arbetet med föreskrifterna inhämtat information från de ovan nämnda tillhandahållarna, brottsbekämpande myndigheter såsom Säkerhetspolisen, Polismyndigheten och Tullverket, samt leverantör av sökverktyg, IDS och annan expertis.

Beräkning av kostnader för sökverktyg

Kostnader för sökverktyget består av investeringar i själva sökverktyget, anpassningar, utbildning m.m. samt löpande kostnader i form av mjukvarulicensavgifter och personalkostnader för drift och underhåll av sökverktyget. I dessa delar har PTS dels hämtat uppgifter från den dominerande systemleverantören av sökverktyg på den svenska marknaden, dels utgått från

tidigare vunna erfarenheter från beräkning av kostnader för stödsystem hos tillhandahållare med goda rutiner.

Kostnaderna för sökverktyget ska ersättas vid själva utlämnandet. De beräknade årskostnaderna för sökverktyget har därför fördelats på det genomsnittliga antal utlämnanden som har prognosticerats för de kommande fem åren, 2022–2026. Prognosen av antalet ärenden är baserad på uppgifter från de fyra tillhandahållare med störst verksamhet på den svenska marknaden, vilka sammantaget hanterar åtminstone 90 procent av alla utlämnanden som äger rum, och Polismyndigheten. På så vis har en schablonkostnad för sökverktyget per utlämningsärende kunnat beräknas.

Utgångspunkten för beräkning av kostnaderna för sökverktyg är ett nyckelfärdigt sökverktyg med allt vad därtill hör av mjuk- och hårdvara, årliga kostnader för licenser, drift och underhåll.

Investeringen skrivs av under den ekonomiska livslängden vilken har uppskattats till tre år. För att tillhandahållarens kapitalkostnad ska speglas i beräkningen har en kalkylränta på 4,44 procent tillämpats. Det är den kalkylränta som PTS i övrigt tillämpar för jämförbara beräkningar.

Årliga schablonkostnader för mjukvarulicenser är 20 procent och för drift och underhåll, 10 procent, baserade på investeringskostnaden.

Beräkning av personalkostnader

Förutom sökverktyg ska schablonen ta hänsyn till personalkostnader som avser den administrativa hanteringen i anslutning till själva utlämnandet. Den tidsåtgång som har uppskattats för olika typer av utlämnanden baseras bl.a. på uppgiftsinhämtning och tidsstudier hos tre av tillhandahållarna med störst verksamhet på den svenska marknaden.

Personalkostnaderna motsvarar alltså den förväntade tidsåtgången som fordras för en effektiv tillhandahållare med goda rutiner och ett modernt sökverktyg, för att genomföra ett utlämnande.

De moment som har beaktats vid uppskattningen av tidsåtgången är allt från att ta emot ett ärende från en begärande myndighet till att söka och lämna ut de efterfrågade uppgifterna samt därtill hörande administrativa rutiner. Åtgärder som tillhandahållaren vidtar är exempelvis mottagande av ett ärende från en begärande myndighet, granskning av begäran, inmatning i söksystem, sammanställning och kontroll av sökresultat, utlämning och fakturering.

Under den nämnda tidsperioden förväntas hanteringstiden för administrationen av utlämnandet i genomsnitt bli ungefär 23 minuter för kategori 1, samt ungefär 8 minuter för kategori 2.

Ett utlämnande enligt kategori 1 innehåller trafikuppgifter kring den kommunikation som har ägt rum inom ett geografiskt definierat område under en viss tidsperiod. Då ingår i regel att sammanställa listor med de radioaccessnätsidentiteter, cell-id, som har varit eller kunnat vara aktiva under perioden. Detta sker med hjälp av särskilda stödsystem och emellanåt särskilt kvalificerad teknisk personal. Den genomsnittliga tiden för detta arbete är ungefär 11 minuter.

Därtill kommer det normala handläggandet av sökning och efterbehandling av sökresultat samt administrativa rutiner i form av ivägskickande av resultat och fakturering till den begärande myndigheten. Tiden som krävs för den här delen i ett utlämnande enligt kategori 1 är ungefär 12 minuter i genomsnitt.

Tidsåtgången för handläggande och administration av utlämnanden av kategori 2 är ett viktat genomsnitt av olika typer av utlämnanden inom denna kategori (med sinsemellan något olika hanteringstider) som förväntas gälla under de närmaste åren. Observerade hanteringstider för de olika typer av utlämnanden som ingår i kategori 2, dvs. exempelvis uppgifter om abonnenter, utrustning, IP-adresser med/utan NAT samt med/utan portnummer, och trafikuppgifter eller samtalslistor, rör sig mellan 5 och 12 minuter.

Handläggande och de administrativa rutinerna i ett utlämnande enligt kategori 2 är i stort sett detsamma som för kategori 1. Den vägda genomsnittliga tiden för att hantera ett utlämnande enligt kategori 2 är ungefär 8 minuter.

Personalkostnaderna för administrativ respektive teknisk personal, under och utanför kontorstid, är hämtade från PTS samlokaliseringsmodell 1.0.¹⁴ Personalkostnaderna utgörs av lönekostnader, sociala avgifter och kostnader för bl.a. pension och utbildning. Dessa uppgifter kommer ursprungligen från Telia Company AB och har räknats upp med löneprisindex.

Resultat av beräkningarna

Sökverktygskostnaden per utlämnande för en tillhandahållare med goda rutiner har beräknats till 102 kronor. De fyra tillhandahållare som dessa kostnader är baserade på har antagits svara för 90 procent av de i genomsnitt 52 000 årliga utlämningsärenden som har prognosticerats för tidsperioden 2022–2026.

¹⁴ Samlokaliseringsmodellen 1.0 används för att beräkna samlokaliseringskostnader i PTS beslut om reglering av lokalt tillträde till nätinfrastruktur.

Den tekniska personal som emellanåt utreder frågan om kommunikationsnätets utbredning i kategori 1 medför en kostnad per timme på 625 kronor under kontorstid och 1 040 kronor utanför kontorstid. Den administrativa personalens kostnad per timme är under kontorstid 508 kronor och utanför kontorstid 865 kronor.

Personalkostnaderna för kategori 1 blir 197 kronor och 335 kronor under respektive utanför kontorstid och grundar sig på ett vägt medelvärde av kostnaden för teknisk och administrativ personal. För kategori 2 blir personalkostnaderna 72 kronor och 122 kronor under respektive utanför kontorstid och grundar sig på kostnaden för administrativ personal.

Sammantaget blir kostnaderna för sökverktyg och personal 299 kronor och 436 kronor per utlämnande för kategori 1, och 173 kronor och 224 kronor för kategori 2, under respektive utanför kontorstid.

Schablonersättning under kontorstid (vardagar kl. 8.00–17.00) respektive utanför kontorstid

PTS har olika nivåer på schablonersättningen för utlämnanden som sker under respektive utanför kontorstid. Kontorstid har i föreskrifterna definierats som vardagar kl. 8.00–17.00. Såsom vardag räknas dag som inte är lördag, söndag, midsommarafton, julafton, nyårsafton eller annan allmän helgdag.

Det framgår av 6 kap. 16 f § LEK att verksamheten ska bedrivas så att utlämnandet ska ske utan dröjsmål. I förarbetena har angivits att detta i normala fall innebär att processen ska ha påbörjats inom en timme från det att begäran inkommit och tillhandahållaren blivit medveten om den. Vidare anges att tillhandahållaren kan komma att behöva arbeta med utlämnandet utanför kontorstid. Om det tar olika lång tid att få fram uppgifterna ur leverantörens system, bör utlämnandet ske successivt så snart uppgifterna blir tillgängliga för leverantören. Vidare anges i förarbetena att hur snabbt ett utlämnande ska ske i det enskilda fallet är en fråga som får avgöras av den aktuella brottsbekämpande myndigheten och leverantören i varje situation.¹⁵

I samband med möten med aktörerna har det framkommit att en begäran om utlämnande kan inkomma såväl under som utanför kontorstid, även om flertalet begäran kommer in under kontorstid. Det har vidare framkommit att själva arbetet med begäran i många fall sker under kontorstid även om det förekommer att tillhandahållaren både arbetar med och lämnar ut uppgifter utanför kontorstid.

Mot bakgrund av detta finns det även fortsatt anledning att i schablonen ta upp den omständigheten att arbetet med ett utlämnande kan ske utanför kontorstid då detta innebär större administrativa kostnader i form av ersättning för obekvämt arbetstid.

¹⁵ Prop. 2010/11:46 s. 80.

Schablonersättningarna blir därmed mer rättvisande än om en sådan skillnad i schablonbeloppen inte skulle tillämpas.

Avgörande för vilket schablonbelopp som ska användas för ersättningen vid ett utlämnande ska vara om själva utlämnandet sker under eller utanför kontorstid.

Exempel på ersättning enligt schablon för olika uppgifter

Nedan följer några exempel på hur ersättning ska beräknas för olika uppgifter som begärs utlämnade:

Exempel 1: Vem har telefonnummer xx-xxxxxx? Lagrade uppgifter lämnas ut under kontorstid.

Ersättning utgår med 173 kronor enligt kategori 2.

Exempel 2: Vilka abonnemang har N.N? Lagrade uppgifter lämnas ut under kontorstid.

Ersättning utgår med 173 kronor enligt kategori 2.

Exempel 3: Trafikuppgifter önskas för perioden 21 februari–21 mars 2022 beträffande e-postadress xxx@xxx.xx och telefonnummer xx-xxxxxx. Lagrade uppgifter lämnas ut under kontorstid.

Ersättning utgår med 173 kronor enligt kategori 2.

Exempel 4: Trafikuppgifter önskas för perioden 28 januari–28 februari 2022 beträffande telefonnummer xx-xxxxxx. Lagrade uppgifter lämnas ut utanför kontorstid.

Ersättning utgår med 224 kronor enligt kategori 2.

Exempel 5: Trafikuppgifter önskas för perioden 21 februari 2022 kl. 13.00–21 mars 2022 kl. 15.00 avseende bifogat geografiskt område. Begäran lämnas ut under kontorstid.

Ersättning utgår med 299 kronor enligt kategori 1.

Exempel 6: Trafikuppgifter önskas för perioden 28–29 januari 2022 beträffande NAT IP-adress xx-xxxxxx utan portnummer. Lagrade uppgifter lämnas ut utanför kontorstid.

Ersättning utgår med 224 kronor enligt kategori 2.

Kostnadsmässiga och andra konsekvenser av 4 §

Bestämmelsen innehåller inte några nya krav för aktörerna utan anger de schablonbelopp som ska tillämpas i samband med ersättning av ett utlämnande. Schablonbeloppen ska motsvara de kostnader tillhandahållarna har som är hänförliga till ett utlämnande. Att schablonbeloppen nu uppdaterats medför att den ersättning tillhandahållarna får genom bestämmelsen är mer korrekt än en ersättning som utgår från de schablonbelopp som finns i de nu gällande ersättningsföreskrifterna. För utlämnanden enligt kategori 1 sänks ersättningsbeloppet medan det höjs något för kategori 2.

För tillhandahållarna kan en ändring av nivån på schablonbeloppen för utlämnande förväntas innebära en försumbar administrativ engångskostnad. För en närmare redogörelse av detta se avsnitt 9.2 nedan. Schablonbeloppen ska ge tillhandahållarna ersättning för de kostnader som är hänförliga till utlämnanden och har fastställts utifrån detta. Att ersättningsbeloppet för kategori 1 sänks något innebär därmed att beloppet bättre motsvarar aktuella kostnader för den typen av utlämnande. Justeringen av schablonbeloppen förväntas således inte leda till några övriga kostnader för tillhandahållarna.

De brottsbekämpande myndigheternas kostnader kan förväntas öka något, då ersättningsbeloppet höjs något för kategori 2, den kategori flertalet av utlämnanden hänför sig till. Då tanken med ersättningsreglerna emellertid är att tillhandahållarna ska få ersättning för de kostnader som är hänförliga till utlämnanden, är det i huvudsak den allmänna kostnadsutvecklingen för att hantera utlämnanden och ökade datavolymer som är orsaken till de brottsbekämpande myndigheternas ökade kostnader, inte de nya ersättningsföreskrifterna i sig. De brottsbekämpande myndigheterna antas vidare inte få några betydande ökade administrativa kostnader med anledning av ändrade schablonbelopp.

Några övriga konsekvenser bedöms inte uppstå, varken för tillhandahållare eller brottsbekämpande myndigheter.

6.2.3.3 Undantag från schabloniserad ersättning

5 § Om kostnaderna för ett utlämnande avsevärt avviker från den ersättning som ska lämnas enligt 4 §, får den lagringsskyldige i stället begära ersättning för skäligen kostnader som är direkt hänförliga till utlämnandet.

I vissa undantagsfall kan det visa sig att kostnaderna för att verkställa en begäran avsevärt avviker från de schablonberäknade nivåerna. Det kan t.ex. röra sig om en ovanlig eller särskilt komplicerad begäran om utlämnande som kostade betydligt mer än den föreskrivna schablonersättningen. För att inte oskäliga kostnader ska drabba tillhandahållarna finns det en möjlighet att frångå schablonen. I dessa fall får ersättning för den uppkomna kostnaden begäras i det enskilda ärendet.

I den nu föreslagna bestämmelsen om undantag från schabloniserad ersättning anges att den lagringsskyldige får begära ersättning för *skäligen* kostnader. En ytterligare ändring av bestämmelsen, jämfört med de nu gällande föreskrifterna är att det i den föreslagna lydelsen även anges att kostnaderna ska vara *direkt hänförliga till utlämnandet*. PTS avsikt med dessa ändringar är inte att ändra bestämmelsens innebörd jämfört med nuvarande lydelse. Vid PTS möten med aktörer har det emellertid framkommit att det vid tillämpningen av bestämmelsen i vissa fall förekommit diskussioner kring ersättningen. Ändringarna i bestämmelsen införs således för att förtydliga att de kostnader som ersätts enligt denna bestämmelse ska vara skäligen samt direkt hänförliga till utlämnandet. Exempel på kostnader som är direkt hänförliga till utlämnandet är sådana som uppstår vid arbete med mottagande och analys av begäran, inmatning i söksystem, analys av datafångst, sammanställning och överlämning till brottsbekämpande myndighet. Exempel på kostnader som däremot inte kan anses direkt hänförliga till utlämnandet är generella anpassningskostnader och utebliven handelsvinst.

Sammantaget bedömer PTS att 5 § inte medför några konsekvenser. Bestämmelsen innehåller inte några nya krav för aktörerna utan de ändringar som har skett i förhållande till de nu gällande föreskrifterna avser enbart att minska risken för förhandlingar och diskussioner kring den ersättning tillhandahållaren begär. Den nu föreslagna bestämmelsen torde snarare medföra effektivare tillämpning av bestämmelsen genom att otydligheter som kan leda till förhandlingar och diskussioner minskar.

PTS bedömer således att bestämmelsen inte medför vare sig administrativa engångskostnader, administrativa årliga kostnader eller några övriga kostnader.

6.2.3.4 Underlag

6 § Ersättningen enligt 5 § ska styrkas av ett underlag som den lagringsskyldige lämnar till den myndighet som begärt att få uppgifterna.

Av underlaget ska det framgå

- vilka åtgärder den lagringsskyldige vidtagit,
- vilken personalkategori som vidtagit åtgärderna,
- nedlagd tid i timmar och minuter, och
- kostnaderna för åtgärderna.

Vidare föreslår PTS att ersättning som den lagringsskyldige begär enligt 5 § ska styrkas av ett underlag när ersättning enligt schablon i 4 § frångås.

Av underlaget ska de *åtgärder* den lagringsskyldige vidtagit framgå. PTS anser att det är tillräckligt att vidtagna åtgärder anges utan att i detalj redogöra för samtliga moment. Vilka åtgärder som vidtagits kan i vissa fall vara säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller omfattas av sekretess vilket innebär att dessa uppgifter då ska hanteras i särskild ordning i enlighet med säkerhetsskyddslagstiftning eller sekretesslagstiftning. Avsikten med kravet på angivande av vilka åtgärder som har vidtagits är inte att den lagringsskyldige ska ange detta på en sådan nivå att det blir fråga om röjande av åtgärder som kan utgöras av säkerhetsskyddsklassificerade eller sekretessbelagda uppgifter. Det är varken nödvändigt eller lämpligt att i underlaget specificera information på en sådan nivå att skyddsvärd information röjs.

Av underlaget ska det vidare framgå vilken *personalkategori* som vidtagit åtgärderna, *nedlagd tid i timmar och minuter* som lagts ner och *kostnaderna för åtgärderna*. Vad gäller personalkategori kan exempelvis anges om åtgärderna har vidtagits av särskilt kunnig teknisk personal eller administratörer.

Med kravet på ett underlag avser PTS tillse att de brottsbekämpande myndigheterna kan verifiera att den begärda ersättningen är skälig.

Redan utan en uttrycklig bestämmelse om ett underlag bedömer PTS att tillhandahållarna normalt presenterar någon form av redovisning av uppkomna kostnader i samband med fakturering till den begärande myndigheten. Det kommer dock i viss mån att vara nödvändigt för tillhandahållare att ta fram rutiner och informera personalen för att kunna begära rätt ersättning i enlighet med bestämmelserna. Detta orsakar vissa kostnader som redovisas nedan, se 9.2.

Bestämmelsen bedöms i övrigt inte innebära några kostnadsmässiga eller andra konsekvenser för tillhandahållarna.

Redan i dagsläget bedömer PTS att de brottsbekämpande myndigheterna i de flesta fall får någon form av redovisning. Genom kravet i PTS föreskrifter förtydligas vilka poster som ska ingå i en sådan redovisning, vilket torde underlätta bedömningen av fakturorna genom att behovet av begäran om kompletteringar och påminnelser minskar. Sammantaget bedöms kravet på underlag kunna medföra vissa kostnadsbesparingar för de brottsbekämpande myndigheterna och i övrigt inga andra konsekvenser.

6.3 De övriga alternativens kostnadsmässiga och andra konsekvenser

6.3.1 Alternativet att inte ta fram eller avvakta med att ta fram nya ersättningsföreskrifter

Alternativet har beskrivits ovan i avsnitt 3.1.1. I jämförelse med det nu föreslagna regleringsalternativet skulle detta alternativ medföra ytterligare kostnader och konsekvenser.

Kostnader

Eftersom de nu gällande ersättningsföreskrifternas schablonersättningar inte motsvarar aktuella förhållanden överensstämmer inte ersättningen med de genomsnittliga kostnaderna för utlämnanden. Inaktuella schablonersättningar kan ge upphov till antingen att ersättning måste begäras för varje enskilt utlämnande, med de extra administrativa kostnader detta medför, eller att ersättningen blir större eller mindre än de kostnader som uppstår vid utlämnandet.

Båda förhållandena är olyckliga och det är svårt att uppskatta de extra kostnader detta skulle medföra. En uppskattning är att det kan röra sig om 3–4 minuters extra administration för en tillhandahållare att kräva ersättning utan att tillämpa schablonbelopp och för myndigheterna kan det uppskattningsvis ta upp till 20 minuter i genomsnitt att granska och efter diskussioner med tillhandahållare till slut komma överens om en begärd extra ersättning. Med de personalkostnader för administrativ personal som tillämpas i ersättningsberäkningarna, i de nu föreslagna ersättningsföreskrifterna, skulle detta representera ungefär 50 kronor per utlämnande för tillhandahållarna och 150 kronor per utlämnande för de brottsbekämpande myndigheterna.

Ju större skillnad mellan schablonersättning och kostnader som uppstår p.g.a. ett utlämnande, desto oftare skulle ett avsteg ske från schablonersättningen, med större kostnader för aktörerna som följd.

Sammanfattningsvis bedömer PTS att detta alternativ skulle medföra inte obetydliga kostnader för såväl tillhandahållare som brottsbekämpande myndigheter.

Andra konsekvenser

En annan konsekvens av detta alternativa förslag är att ett uteblivet införande av de nya ersättningsföreskrifterna innebär att det troligen inte är möjligt att tillämpa ersättningsreglerna vid utlämnande av *bevarande* uppgifter eftersom de nuvarande ersättningsföreskrifterna endast är tillämpliga avseende lagrade uppgifter.

6.3.2 Alternativet att ta fram nya ersättningsföreskrifter där ersättning utgår för varje sökning istället för vid varje utlämnande

Alternativet har beskrivits ovan i avsnitt 3.1.2. I jämförelse med det nu föreslagna regleringsalternativet skulle detta alternativ medföra att incitamenten för tillhandahållarna att effektivisera sina söksystem och sökrutiner skulle gå förlorade om ersättningen utgick per sökning.

Kostnader

Det är vanskligt att uppskatta kostnaden för utebliven effektivisering av söksystem och sökrutiner. Ökad effektivisering leder till att söktiden vid ett utlämnande blir kortare och i bästa fall, antalet sökningar också färre.

Sammanfattningsvis bedömer PTS att det är troligt att detta alternativ på lång sikt skulle medföra betydligt ökade kostnader för brottsbekämpande myndigheter.

Andra konsekvenser

Förutom att detta alternativ leder till att incitamenten för tillhandahållare att effektivisera sina söksystem och kapaciteten i dessa uteblir, blir ersättningsnivån för ett utlämnande svårare att uppskatta för de brottsbekämpande myndigheterna om ersättning utgår per sökning istället för per utlämnande. Alternativet leder därmed till oförutsebarhet kring ersättningens storlek och en sådan modell för ersättning riskerar att inte bli ändamålsenlig.

7. EU-rättslig bedömning

7.1 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

PTS gör bedömningen att förslaget till föreskrifter om ersättning överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU och att föreskrifterna inte går utöver dessa skyldigheter.

7.2 Underrättelse om förslag till tekniska regler

I 6 § förordningen (1994:2029) om tekniska regler framgår att en myndighet som avser fatta beslut om en teknisk regel som ska anmälas till Europeiska kommissionen i god tid ska underrätta Kommerskollegium om det förslag som den har utarbetat. Bestämmelserna i förordningen ansluter till Sveriges internationella förpliktelser enligt bl.a. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

Enligt PTS bedömning är nu föreslagna föreskrifter inte att se som sådana tekniska regler som ska underrättas enligt nämnda förordning. Någon underrättelse till Kommerskollegium behöver således inte göras.

8. Tidpunkten för ikraftträdande och informationsinsatser

Dessa föreskrifter träder ikraft den 1 januari 2022. I samband med ikraftträdandet upphävs PTS nuvarande föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål (PTSFS 2013:5).

PTS har fört en dialog med de större tillhandahållarna på marknaden och brottsbekämpande myndigheter och därmed informerat om de kommande föreskrifterna. PTS har även informerat om det pågående arbetet med att ta fram nya föreskrifter på myndighetens webbplats. Denna information kommer att kompletteras med utkast på föreskrifter jämte denna konsekvensutredning samt en sammanställning över inkomna remissvar och PTS svar på eventuella frågor eller kommentarer i remissvaren. I övrigt bedöms inte några speciella informationsinsatser behöva vidtas.

9. Konsekvenser för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt

9.1 Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Antalet företag som berörs av de föreslagna föreskrifterna, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen fram går av avsnitt 4.2.

9.2 Tidsåtgång, kostnader och behov av förändringar i verksamheten som regleringen kan föra med sig för företagen

Förändringarna i de nya ersättningsföreskrifterna kommer i stort sett inte att medföra några nya krav för de företag som omfattas av föreskrifterna. Tidsåtgång och administrativa kostnader i samband med utlämnande av uppgifter kan utvecklas med tiden, men inte p.g.a. kraven i föreskrifterna utan beror på förändringar i exempelvis de brottsbekämpande myndigheternas arbete och den allmänna tekniska utvecklingen. Sådana förändringar kan innebära både längre och kortare tidsåtgång, högre och lägre administrativa kostnader.

PTS bedömer att de eventuella åtgärder de berörda företagen behöver vidta med anledning av de föreslagna föreskrifterna inte innebär mer än en försumbar tidsåtgång.

Föreskrifterna är utformade på så vis att ersättningarna för utlämnande av lagrade och bevarade uppgifter, i det långa loppet, ska täcka de kostnader som utlämnanden ger upphov till hos tillhandahållarna, såsom det uttryckts i lag och förarbeten.

Införande av de nya ersättningsföreskrifterna samt ett nytt krav om underlag i 6 § kan emellertid föranleda vissa administrativa och övriga kostnader.

PTS redovisar dessa kostnader nedan genom att ange uppskattat antal timmar som krävs för att initialt komplettera processer. Den initiala tidsåtgången har sedan multiplicerats med en timkostnad för personal för att få fram den totala administrativa kostnaden.

Personalkostnaderna är hämtade från PTS Samlokaliseringsmodell 1.0 som beskrivits ovan i avsnitt 6.2.3.2.

Ändrade schablonbelopp har bedömts innebära en försumbar administrativ engångskostnad för tillhandahållare, se avsnitt 6.2.3.2 ovan. Kravet på underlag i 6 § kan medföra administrativa engångskostnader för samtliga tillhandahållare initialt, se avsnitt 6.2.3.4 ovan.

Tillhandahållare kommer att behöva uppdatera sina rutiner för utlämnande samt informera och utbilda personalen om de nya ersättningsföreskrifterna och hur dessa ska tillämpas i den egna verksamheten. Det kan också finnas behov av att tillhandahållarna tar fram blanketter eller mallar som kan användas för att uppfylla kravet på underlag i 6 § i de nya ersättningsföreskrifterna, exempelvis i samband med fakturering.

PTS bedömer att uppdatering av rutiner m.m. kan ta 2–4 timmar beroende på hur omfattande verksamhet tillhandahållaren har. Denna uppdatering bör i de flesta fall handla om att komplettera befintlig dokumentation.

Vidare behöver personalen utbildas och informeras om ändringarna i de nya ersättningsföreskrifterna. Denna utbildning bedöms röra en begränsad andel av personalen som har som uppgift att hantera dessa utlämnanden. För en större tillhandahållare kan det handla om 3–4 personer och för en mindre tillhandahållare 1–2 personer. Utbildningen kan beräknas ta omkring 30 minuter.

Kostnaden för att ta fram blanketter eller mallar för att uppfylla kravet på underlag i de nya ersättningsföreskrifterna bedöms uppgå till 4–8 timmar.

Sammantaget bedöms administrativa och övriga engångskostnader således uppgå till cirka 3 750–7 000 kronor för en större tillhandahållare. För en mindre tillhandahållare bedöms kostnaderna uppgå till cirka 3 250–6 500 kronor.

PTS bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte kommer att medföra några tillkommande administrativa årliga kostnader. PTS gör därmed bedömningen att de föreslagna föreskrifterna inte kommer att medföra annat än de mindre administrativa och övriga kostnader som har redogjorts för ovan.

PTS gör vidare bedömningen att tillhandahållare inte kommer att behöva göra några särskilda förändringar av verksamheten med anledning av de föreslagna föreskrifterna.

9.3 Regleringens påverkan på konkurrensförhållanden för företagen

PTS gör sammantaget bedömningen att konkurrensförhållandena på marknaden inte i någon större utsträckning kommer att påverkas negativt av de föreslagna föreskrifterna.

9.4 Konsekvenser för konsumenter

Föreskrifterna bedöms inte få några direkta konsekvenser som berör konsumenter.

9.5 Särskilda hänsyn till små företag

Eftersom ersättning utgår för de kostnader som uppstår i samband med ett utlämnande och detta gäller oavsett storleken på det företag som lämnat ut uppgiften kommer även små företag att kunna redovisa och få ersättning för sina direkta kostnader. Det saknas därmed anledning att reglera ersättningen för mindre företag på något särskilt sätt. Det finns inte heller i övrigt skäl att ta några särskilda hänsyn till små företag.

10. Konsekvenser för kommuner och regioner

PTS bedömer att det inte kan förväntas uppstå några ekonomiska eller andra konsekvenser för kommuner eller regioner till följd av de föreslagna föreskrifterna. I den mån kommuner bedriver verksamhet enligt LEK bedöms ersättningen som ska utgå i samband med verkställighet i stort täcka uppkomna kostnader.

11. Kontaktpersoner

För sakfrågor:

Petra Nilsson, avdelningen för säker kommunikation

petra.nilsson@pts.se

För juridiska frågor:

Ulrica Ljunggren, rättsavdelningen

ulrica.ljunggren@pts.se

Bilaga 1 Förslag till föreskrifter